

3. Η καταπολέμηση των ανισοτήτων. Για ένα καθολικό κοινωνικό κράτος, για την επαναθεμελίωση της παιδείας και του πολιτισμού ως δημόσιων αγαθών.

Περιεχόμενα

- 3. Η καταπολέμηση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας. Για ένα καθολικό κοινωνικό κράτος, για την επαναθεμελίωση της παιδείας και του πολιτισμού ως δημόσιων αγαθών
- 3.1 Φορολογική πολιτική για μια δίκαιη κοινωνία
- 3.2 Η εργασία στο επίκεντρο
- 3.3 Καταπολέμηση της ανεργίας
- 3.4 Κοινωνική Ασφάλεια – Κοινωνική Πρόνοια και Αλληλεγγύη
- 3.5 Για ένα νέο δημόσιο σύστημα καθολικής κάλυψης και φροντίδας υγείας
- 3.6 Ασφαλιστικό Σύστημα
- 3.7 Παιδεία – Για ένα Νέο Σχολείο
- 3.8 Πολιτισμός - η προοδευτική προσέγγιση
- Σύνοψη κεφαλαίου - Βασικές παρεμβάσεις

3. Η καταπολέμηση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας. Για ένα καθολικό κοινωνικό κράτος, για την επαναθεμελίωση της παιδείας και του πολιτισμού ως δημόσιων αγαθών.

Η παγκόσμια έκρηξη των ανισοτήτων αποτελεί κύριο χαρακτηριστικό της πρόσφατης φάσης του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού. Παντού σχεδόν καταγράφεται η εντυπωσιακή ανισοκατανομή του πλούτου και των εισοδημάτων που συνόδεψε την ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες. Πρόκειται για ένα ενδογενές χαρακτηριστικό αυτού του τύπου της ανάπτυξης, που εκφράζεται πολιτικά από τις συντηρητικές και νεοφιλελεύθερες δυνάμεις, θεωρώντας ότι οι ανισότητες είναι “φυσιολογικό” κοινωνικό φαινόμενο και ότι επιδρούν θετικά στην ανάπτυξη. Οι ανισότητες αυξήθηκαν καθώς η επίθεση στο κράτος και την εργασία ήταν καθολική. Μειώθηκαν οι φόροι σε κέρδη και σε πλούσια στρώματα στο όνομα των επενδύσεων, αποδυναμώθηκε το κοινωνικό κράτος, καθώς πεδία του πέρασαν στην ιδιωτική πρωτοβουλία και δαπάνες περικόπτονταν, και αποδιάρθρωθηκε η αγορά εργασίας στο όνομα της ευελιξίας και της παραγωγικότητας. Σχεδόν παντού τα αποτελέσματα ήταν ίδια. Οι μισθοί μειώθηκαν ή έμειναν στάσιμοι, τα μεσαία στρώματα επίσης, επιδεινώθηκε η θέση των πιο ευάλωτων ομάδων, νέοι, γυναίκες, μετανάστες, συνταξιούχοι και αυξήθηκαν ραγδαία τα εισοδήματα των πλουσιότερων στρωμάτων. Η φτώχεια, - η χειρότερη μορφή ανισότητας - αυξήθηκε ιδίως στις χώρες της ευρωζώνης που υλοποίησαν προγράμματα προσαρμογής. Στην Ελλάδα η φτώχεια αυξήθηκε ραγδαία από το 2010 μέχρι το 2015, απειλώντας όλο και πιο ευρεία κοινωνικά στρώματα.

Οι ανισότητες αυξήθηκαν και εξαιτίας της υποχώρησης του δημοσίου έναντι του ιδιωτικού με την συκοφάντηση και υπονόμηση των δημόσιων δομών και του κοινωνικού κράτους. Η υποχώρηση του κοινωνικού κράτους αύξησε τα έξοδα για βασικές ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν από το ατομικό εισόδημα. Για παράδειγμα στην Ελλάδα καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό ιδιωτικών δαπανών υγείας ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Ο τρόπος με τον οποίο προσλαμβάνει η κοινωνία τις συνθήκες αυτές περιγράφεται ίσως καλύτερα ως αίσθημα «ανασφάλειας και αβεβαιότητας για το μέλλον». Οι εργαζόμενοι και οι αυτοαπασχολούμενοι αναρωτιούνται αν θα έχουν δουλειά και με τι όρους, τα νέα ζευγάρια αν θα μπορέσουν να κάνουν οικογένεια και να την ζήσουν αξιοπρεπώς και οι μικρομεσαίοι αν θα μπορούν να διατηρήσουν και να αναπτύξουν την επιχείρησή τους μέσα σε ένα όλο και πιο απρόβλεπτο οικονομικό περιβάλλον. Ανισότητες και ανασφάλεια μπορούν να ιδωθούν ως το δίδυμο αποτέλεσμα της συνθήκης κρίσης μετά την πανδημία του Covid-19 η οποία διαδέχεται την οικονομική κρίση των τελευταίων δέκα ετών. Και οι δύο παίρνουν πρωτόγνωρες διαστάσεις και μορφές. Θίγονται για μια ακόμα μια φορά ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού εξαιτίας των υγειονομικών και οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Η αντιμετώπιση της κρίσης από τις πολιτικές της κυβέρνησης της Ν.Δ. επιδεινώνουν τη θέση των επισφαλών εργαζόμενων, των εποχιακά εργαζόμενων στον τουρισμό και τον πολιτισμό, των μικρομεσαίων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων των γυναικών των αναπήρων των ΡΟΜΑ και γενικότερα των πλέον ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Στις συνθήκες αυτές προέχει η αντιμετώπιση του προβλήματος των ανισοτήτων, της φτώχειας και της ανασφάλειας. Μια δικαιότερη κοινωνία αποτελεί συνειδητή πολιτική επιλογή που βρίσκεται στον πυρήνα της ιδεολογίας της Αριστεράς, αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες στρατηγικής και προγραμματικής προτεραιότητας για τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Ταυτόχρονα προωθούμε μια διαφορετική αντίληψη για την παιδεία και τον πολιτισμό. Τα πεδία αυτά δεν εντάσσονται στη λειτουργία των αγορών αλλά αντιμετωπίζονται ως συλλογικά αγαθά και ως κοιτίδες καλλιέργειας της δημοκρατικής συνείδησης. Το σχολείο, το πανεπιστήμιο, το μουσείο και η δημόσια πολιτισμική παρέμβαση συγκροτούντο βασικό πλαίσιο κοινωνικής ένταξης, εξέλιξης και καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων.

Την περίοδο 2010-2014 οι δείκτες των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων αυξήθηκαν. Αντίθετα, οι πολιτικές της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, με βάση τους ίδιους δείκτες ακόμα και εντός του 3^{ου} μνημονίου, κατάφεραν να μειώσουν, για πρώτη φορά από τα μέσα της δεκαετίας του '80, τις ανισότητες και τη φτώχεια.

Η απάντησή μας στο ζήτημα των ανισοτήτων και της ανασφάλειας επικεντρώνεται σε τρία διακριτά επίπεδα:

A) Στην ενίσχυση του κοινωνικού κράτους ιδίως στους τομείς της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού, της ασφάλισης, της πρόνοιας, της κάλυψης των αναγκών και της αξιοπρεπούς διαβίωσης όσων κάθε φορά πλήττονται. Το κοινωνικό κράτος παρεμβαίνει για να διασφαλίσει συνθήκες ισοτιμίας για όλους και ιδιαίτερα για τους νέους. Η συνειδητοποίηση της σημασίας του κοινωνικού κράτους γίνεται πλέον αμεσότερη εξαιτίας της υγειονομικής πλευράς της κρίσης του Covid-19 καθώς αυτή έπληξε οριζόντια και κάθετα όλο τον πληθυσμό και η μόνη αξιόπιστη απάντηση που μπορούσε να δοθεί ήταν η ενεργοποίηση του δημόσιου συστήματος υγείας. Κανένας δεν μπορεί να είναι αρκετά «πλούσιος» για να παρέχει στον εαυτό του την ποιότητα ζωής που χαρακτηρίζεται από αποτελεσματική δημόσια υγειονομική περίθαλψη, ποιοτική δημόσια εκπαίδευση, αλληλεγγύη σε μια δύσκολη περίοδο της ζωής του, πρόσβαση στα αγαθά του πολιτισμού.

B) Στην αντιμετώπιση της ανεργίας και στην παρέμβασή μας στις εργασιακές σχέσεις. Ο προσδιορισμός των μισθών, οι συλλογικές συμβάσεις και οι συνθήκες στην αγορά εργασίας είναι καθοριστικές για την κατανομή, εντός της παραγωγικής δραστηριότητας, του εισοδήματος ανάμεσα σε κέρδη και μισθούς. Όλοι πρέπει να μπορούν να ζήσουν από τη δουλειά τους και να σχεδιάζουν ένα καλύτερο μέλλον, όλοι έχουν δικαίωμα στην εργασία με αξιοπρεπείς όρους. Νέες ευέλικτες μορφές εργασίας όπως και ζήτημα της τηλεργασίας πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ρύθμισης προκειμένου να διασφαλίσουν ανθρώπινες εργασιακές συνθήκες με σεβασμό στα δικαιώματα και τις προσωπικές ελευθερίες των εργαζομένων.

Γ) Στο φορολογικό σύστημα που είναι θεμελιακό για τη χρηματοδότηση του κοινωνικού κράτους με την αναδιανομή του εισοδήματος μετά την ολοκλήρωση της παραγωγικής δραστηριότητας. Η αναδιανομή αυτή προσδιορίζει το συνταξιοδοτικό σύστημα, την καθολικότητα του συστήματος υγείας και παιδείας το προνοιακό σύστημα και την πρόσβαση στον πολιτισμό.

Συνεπώς η αντιμετώπιση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας αφορά ταυτόχρονα την δραστική μείωση της ανεργίας, την βελτίωση των εργασιακών σχέσεων, την διασφάλιση όρων ισοτιμίας, τη δίκαιη αμοιβή της εργασίας, ένα προοδευτικό αναδιανεμητικό φορολογικό σύστημα και ένα αποτελεσματικό κοινωνικό κράτος.

3.1 Φορολογική πολιτική για μια δίκαιη κοινωνία

Σε μια κρίσιμο περίοδο, όπου οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας οδηγούν σε αύξηση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας με σοβαρές κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες, το επίκεντρο της συζήτησης σχετικά με την φορολογική πολιτική αφορά στη διασφάλιση της δικαιότερης κατανομής των φορολογικών βαρών και τη μετατροπή τους σε πολιτικές που ενισχύουν την κοινωνική δικαιοσύνη βελτιώνοντας την ανταποδοτικότητα των υπηρεσιών του Κράτους.

Στη χώρα μας, η οικονομική πολιτική που διαμόρφωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οικονομικής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, εξυπηρετήθηκε από ένα φορολογικό σύστημα με αντίστοιχα προβλήματα (περιπλοκότητα και έλλειψη συνοχής, διευκόλυνση της φοροδιαφυγής, αναδιανεμητική αναποτελεσματικότητα, ad hoc προσαρμογή σε πελατειακά αιτήματα και «αναπτυξιακά κίνητρα» χωρίς στρατηγική), ενώ τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιήθηκε για την γρήγορη ανταπόκριση στους στόχους της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Οι συνεχείς αυτές παρεμβάσεις είχαν σαν αποτέλεσμα τη σταδιακή ακύρωση του προοδευτικού χαρακτήρα του φορολογικού συστήματος, ενώ οι αλλαγές στις φορολογικές κλίμακες, η μείωση του αφορολόγητου, και η κατάργηση συγκεκριμένων φοροαπαλλαγών είχαν, σε πολλές περιπτώσεις, αποτελέσματα αντίθετα από τα αναμενόμενα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ κατανοεί ότι βασικά εργαλεία της οικονομικής πολιτικής, όπως η φορολογική πολιτική και η φορολογική διοίκηση πρέπει να γίνουν πιο ισχυρά και αποτελεσματικά στην υπηρεσία μια δίκαιης κοινωνίας, και μιας αναπτυξιακής στρατηγικής με βαθιά κατανόηση των προκλήσεων της κλιματικής κρίσης και της δίκαιης παραγωγικής και κοινωνικής μετάβασης σε μια νέα πραγματικότητα.

Ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα καλείται να επιλύσει τρία θεμελιακά προβλήματα. Τη φοροδιαφυγή, που αν και έχει μειωθεί, παραμένει διπλάσια από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, την σχέση άμεσων και έμμεσων φόρων, που λόγω του μεγάλου μεριδίου των έμμεσων φόρων, επιβαρύνει δυσανάλογα τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, και την απλοποίηση και ενοποίηση των φορολογικών κανόνων σε ένα πιο σταθερό και διαφανές φορολογικό σύστημα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θα ενισχύσει την κοινωνική δικαιοσύνη και θα αμβλύνει τις ανισότητες μέσω παρεμβάσεων στους άμεσους και έμμεσους φόρους. Στόχος είναι η βελτίωση της κατανομής των φορολογικών βαρών αλλά και η μείωση του επιπλέον φορολογικού βάρους για τα μικρά και μεσαία εισοδήματα που με όρους καταναγκασμού επιβλήθηκε την εποχή των μνημονίων.

Η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, της φοροκλοπής και της φορολογικής απάτης, απαιτεί μία πολυεπίπεδη στρατηγική που θα κάνει χρήση όλων των διαθέσιμων ψηφιακών εργαλείων για την αυτοματοποίηση των φορολογικών ελέγχων. Οι τρόποι και τα διαθέσιμα πλέον εργαλεία επιτρέπουν την πιο αποτελεσματική καταπολέμηση της. Οι έλεγχοι μπορούν να γίνουν πιο επιλεκτικοί και αποτελεσματικοί. Εντούτοις η μείωση της φοροδιαφυγής εδράζεται στην δημιουργία εμπιστοσύνης και νοοτροπίας συμμόρφωσης

των φορολογουμένων, για το οποίο θα απαιτηθεί μία ιδιαίτερη πολιτική και συγκεκριμένα μέτρα που να την καθιστούν αξιόπιστη.

Ειδική κατηγορία φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής αποτελούν οι ιδιώτες με μεγάλο πλούτο και οι εταιρείες με πολυσχιδή δραστηριότητα σε πολλές χώρες. Οι μεταφορές εισοδημάτων και εικονικών δραστηριοτήτων σε φορολογικούς παραδείσους ή σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές είναι τρόποι αποφυγής πληρωμής φόρων για δραστηριότητες που γίνονται εντός της χώρας. Επιπρόσθετα η φορολόγηση των εταιρειών της ψηφιακής οικονομίας, με πραγματική ή εικονική έδρα στο εξωτερικό, πραγματοποιούν πλέον τεράστιο όγκο συναλλαγών στην χώρα χωρίς να έχουν τις αντίστοιχες φορολογικές επιβαρύνσεις. Αυτό βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο των φορολογικών αρχών πολλών χωρών της ΕΕ. Η στρατηγική αντιμετώπισης αυτής της κατηγορίας απαιτεί την αυστηροποίηση των κανόνων έναντι των συναλλαγών με φορολογικούς παραδείσους και συντονισμένη δράση στο εσωτερικό με βάση το τρίπτυχο ηλεκτρονικά βιβλία, ηλεκτρονικές πληρωμές και ηλεκτρονικές διασταυρώσεις φορολογικών δηλώσεων – καταθέσεων. Σημαντική πτυχή της στρατηγικής αυτής είναι ο αποκλεισμός τέτοιων επιχειρήσεων από κάθε είδους δημόσιες πολιτικές στήριξης όπως επενδυτικά κίνητρα, επιχορηγήσεις, εγγυήσεις κλπ.

Η φορολογία του εισοδήματος θα γίνει δικαιότερη με την αποκάλυψη εισοδημάτων που αποκρύπτονται, αλλά και με αλλαγές που να επιτρέπουν στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα να φορολογούνται περισσότερο αναλογικά και δίκαια. Ενδεικτικά αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω αναδιαμόρφωσης της κλίμακας φορολογίας φυσικών προσώπων προς μία πιο προοδευτική φορολόγηση, της επανεξέτασης όλων των φόρων, εισφορών και τελών, μαζί και αυτών που μπήκαν έκτακτα στην περίοδο των μνημονίων, την αναθεώρηση του συστήματος φορολόγησης ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών, καθώς και ένα ορθολογικό σύστημα εκπτώσεων για δαπάνες. Τούτο θα πρέπει σε πρώτη φάση να περιλαμβάνει: 1. Τη Μόνιμη μείωση προκαταβολής φόρου στο 50%, 2. Την Κατάργηση της εισφορά αλληλεγγύης για εισοδήματα έως 40.000€ και προοδευτικά μείωση των συντελεστών για εισοδήματα έως 65.000 €, 3. Την Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος

Η έμμεση φορολογία αφορά τον ΦΠΑ και τους ειδικού φόρους κατανάλωσης. Η δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών καθορίζεται από τη μετάβαση σε χαμηλότερη κατηγορία αγαθών και υπηρεσιών που καλύπτουν βασικές ανάγκες, (όπως έγιναν από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ αναφορικά με ενέργεια, τρόφιμα, κλπ) και στοχευμένες παρεμβάσεις στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης όπως αυτός στο αγροτικό πετρέλαιο. Η πράσινη μετάβαση προϋποθέτει τροποποιήσεις σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και κατηγορίες ΦΠΑ στην κατεύθυνση της χωρίς αποκλεισμούς μετάβασης. Τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα πρέπει να προστατευτούν ειδικά σε φορολογικά ζητήματα ώστε η πράσινη μετάβαση να είναι δίκαιη και να γίνει αίτημα του συνόλου της κοινωνίας.

Η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας απαιτεί αλλαγές που θα ελαφρύνουν τη μικρή και μεσαία περιουσία και τα εισοδήματα που προκύπτουν από αυτή. Μεταξύ άλλων προέχει η μείωση του φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) στις μικρές και μεσαίες περιουσίες και την αναμόρφωση της κλίμακας φορολογίας των εισοδημάτων από ενοίκια με στόχο την πιο προοδευτική και δίκαιη φορολόγησή τους. Για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και της φοροδιαφυγής είναι επιβεβλημένη η επικαιροποίηση της Έκθεσης Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου και ο έλεγχος της προόδου του Εθνικού Σχεδίου Δράσης σε συνεργασία με τους διεθνείς φορείς.

Στο πλαίσιο της σχετικής συζήτησης στην Ευρώπη, προκρίνουμε τη φορολόγηση των χρηματιστηριακών συναλλαγών καθώς και τη φορολόγηση των μεγάλων ψηφιακών πλατφορμών με μονοπωλιακή ισχύ και τις αντίστοιχες διαφημίσεις.

Σημαντικό σημείο της αναπτυξιακής φορολογικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι η ειδική φορολογική μεταχείριση με τη μορφή κινήτρων σε συνεταιρισμούς, clusters, επιχειρήσεις της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και σε κάθε μορφής συσσωμάτωση που ενώνει τις δυνάμεις μικρομεσαίων παραγωγικών υποκειμένων (εργαζομένων, αυτοαπασχολούμενων, μικρομεσαίων επιχειρήσεων). Στόχος αυτής της πολιτικής είναι η ενθάρρυνση της συνεργασίας προκειμένου να ενδυναμωθούν νέες μορφές συλλογικής οργάνωσης, να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας, να αξιοποιηθεί παραγωγικά η συλλογική γνώση, να προκύψει προστιθέμενη αξία στα παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες. Επίσης ειδικά φορολογικά κίνητρα θα προβλέπονται για κεφάλαια που αποδεδειγμένα επανεπενδύονται στους τομείς προτεραιότητας και ειδικά στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και στη μεταποίηση.

Η επίτευξη ενός δικαιότερου φορολογικού συστήματος και η συμμόρφωση με αυτό απαιτεί αλλαγές στη φορολογική διοίκηση. Πρωτίστως σε ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές, αναμόρφωση των ψηφιακών εργαλείων ελέγχου, επιτάχυνση των ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες, απλοποίηση των διαδικασιών, ανακατανομή των αρμοδιοτήτων παραγωγής πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας, και την απαραίτητη οργανωτική αναδιοργάνωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΑΔΕ.

Ένα κεντρικό επιτελικό όργανο για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος κρίνεται αναγκαίο. Αυτό θα δράσει ως όργανο σχεδιασμού γενικής στρατηγικής ελέγχων το οποίο θα κατευθύνει, εποπτεύει και συντονίζει τη δράση των εμπλεκόμενων φορέων και θα ελέγχει και αξιολογεί τα αποτελέσματα δράσης ολόκληρου του ελεγκτικού μηχανισμού.

3.2 Η εργασία στο επίκεντρο

Η εργασία βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ ως η πρωταρχική συνισταμένη ενός μοντέλου δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης. Η ενίσχυση και η με κάθε τρόπο –ατομικό και συλλογικό– ενδυνάμωση των εργαζομένων είναι αδιαπραγμάτευτη επιλογή επειδή αποτελεί την βασική προϋπόθεση για μια πραγματική αλλαγή υπέρ της κοινωνικής πλειοψηφίας, αλλά και την βασική προϋπόθεση για τον οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό. Στις προκλήσεις της εποχής, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ απαντά με την προώθηση ενός άλλου παραγωγικού μοντέλου που όχι μόνο θα αναγνωρίζει τον ρόλο της εργασίας αλλά θα την καθιστά κινητήριο μοχλό της ανάπτυξης. Σημείο εκκίνησης είναι η οικοδόμηση ενός σταθερού πλαισίου εργασιακών σχέσεων και η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης και του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζόμενων.

Η ελαστική και φθηνή εργασία συνεχίζει να αποτελεί νεοφιλελεύθερη στρατηγική επιλογή που παραβλέπει την καταλυτική συμβολή των εργαζομένων στην επίτευξη βιώσιμων στόχων ανάπτυξης. Η ευελιξία στην αγορά εργασίας αποδυναμώνει την διαπραγματευτική θέση του εργαζόμενου οδηγώντας σε στάσιμους μισθούς, εργασιακή ανασφάλεια και εκτίναξη των κοινωνικών ανισοτήτων. Ταυτόχρονα οικοδομεί μια κοινωνία χαμηλών προσδοκιών, υπονομεύοντας την συνεργατικότητα και αποθαρρύνοντας την ανάπτυξη των δυνατοτήτων των εργαζόμενων. Σε έναν κόσμο που εξελίσσεται ταχύτατα με κινητήρια δύναμη την γνώση, η εμμονή στην ανασφάλεια

συνιστά συνταγή περιθωριοποίησης.

Η νεοφιλελεύθερη αντίληψη απαξιώνει τις δημόσιες πολιτικές κατάρτισης και αντιμετώπισης της ανεργίας παραπέμποντας στα ιδιωτικά κέντρα κατάρτισης, προωθεί την περαιτέρω απελευθέρωση των απολύσεων, τις φθηνότερες υπερωρίες, την πλήρη ευελιξία στον χρόνο και στον τόπο εργασίας, τη μείωση των παροχών προς τους ανέργους και τη συρρίκνωση του συνολικού πλαισίου προστασίας των εργαζομένων.

Η διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ υλοποίησε πολιτικές με στόχο την αξιοπρεπή και καλά αμειβόμενη εργασία. Η επαναφορά των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η αύξηση του κατώτατου μισθού και η κατάργηση του υποκατώτατου, και η συστηματική προσπάθεια καταπολέμησης της παραβατικότητας στην αγορά εργασίας δείχνουν στην πράξη ότι η δημοκρατία στους εργασιακούς χώρους και η οικοδόμηση ενός πλαισίου ποιοτικών εργασιακών σχέσεων είναι εφικτή σε χρόνο ενεστώτα και παράγει θετικά αποτελέσματα για το σύνολο της κοινωνίας. Με αυτήν την παρακαταθήκη, κρίσιμοι στόχοι για μια πορεία συνεχούς ανάκτησης του δικαιώματος στην εργασία αποτελούν η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, η αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων και η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου εργασιακής ασφάλειας.

Μετά τις εκλογές του 2019 υλοποιείται ένα αντιμεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που απελευθερώνει τις απολύσεις, αποδιαρθρώνει το πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αποδυναμώνει συνδικαλιστικά δικαιώματα, υποβαθμίζει το σύστημα υπερωριών, θεσμοθετεί τις απλήρωτες υπερωρίες, καταργεί την αυτονομία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) υποβαθμίζοντας τις αρμοδιότητές του και μεταφέρει τις διαδικασίες των εργατικών διαφορών στον Οργανισμό Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ).

Απέναντι σε αυτήν την αντιμεταρρύθμιση, τη γενικευμένη απορρύθμιση της αγοράς εργασίας και την επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεσμεύεται για:

- Την κατάργηση όλων των αντεργατικών ρυθμίσεων της κυβέρνησης της ΝΔ
- Τη ρύθμιση της αγοράς εργασίας σε στερεή βάση, με θεσμικές παρεμβάσεις ενίσχυσης των εργαζομένων, της διαπραγματευτικής τους δύναμης και των μισθών τους.
  - Ισχυρό σύστημα Συλλογικών Διαπραγματεύσεων. Αποκατάσταση και διεύρυνση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας με πλήρη επαναφορά και θεσμική κατοχύρωση των αρχών της ευνοϊκότερης ρύθμισης και της επεκτασιμότητας.
  - Αύξηση του κατώτατου μισθού στα 750 ευρώ και επαναφορά της δυνατότητας καθορισμού του κατώτατου μισθού στους κοινωνικούς εταίρους μέσω της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας
  - Επαναφορά του βásiμου λόγου απόλυσης και αναθεώρηση του πλαισίου περί ομαδικών απολύσεων.
- Τη μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας από το 40ωρο στο 35ωρο χωρίς μείωση μισθών, μετά από μελέτη επιπτώσεων ανά κλάδο και διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και με αντισταθμιστικά μέτρα μείωσης του κόστους εργασίας. Της γενικευμένης εφαρμογής θα προηγηθεί πιλοτική εφαρμογή και αποτίμηση του μέτρου σε δείγμα επιχειρήσεων. Η μείωση του χρόνου εργασίας γίνεται όλο και πιο εφικτή στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον με τις αυξανόμενες δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογιών και συγχρόνως μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση της ανεργίας.

- Τη στήριξη της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας με ίσα δικαιώματα όσον αφορά στους μισθούς και την εργασιακή τους εξέλιξη.
- Την αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων βίας και παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, και σε κάθε χώρο ή περίπτωση που σχετίζονται με την εργασία, με την θέσπιση κανόνων, την εφαρμογή μέτρων, τη διασφάλιση κατάλληλης ενημέρωσης σε συνεργασία με τις οργανώσεις των εργαζομένων, δομών στήριξης και ελεγκτικών μηχανισμών.
- Τον ριζικό ανασχεδιασμό του θεσμικού πλαισίου για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία με έμφαση στην πρόληψη και την ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων. Καθιέρωση Εθνικού Συστήματος Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία (ΥΑΕ) και δημιουργία ειδικού φορέα για την ασφάλιση του επαγγελματικού κινδύνου, εφαρμογή των αρχών ΥΑΕ στο Δημόσιο και την τοπική αυτοδιοίκηση, διεύρυνση και ισοτιμία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα.
- Την προστασία των εργαζομένων και την καταπολέμηση της παραβατικότητας στην αγορά εργασίας με:
  - Ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών. Αναβάθμιση του ΣΕΠΕ σε αυτοτελή Γενική Γραμματεία με ενισχυμένο ρόλο και ενίσχυση σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή.
  - Βελτίωση, ενίσχυση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας για την ταχεία διεκπεραίωση θεμάτων εργατικών διαφορών .
  - Διεύρυνση του πλαισίου προστασίας των εργασιακών δικαιωμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις νέες μορφές εργασίας.
- Την ενίσχυση της συνδικαλιστικής λειτουργίας και δράσης, της συμμετοχής των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους στο σχεδιασμό της διαδικασίας της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της δίκαιης μετάβασης με την περιφρούρηση της αυτονομίας και της αυτοτέλειάς τους.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αναγνωρίζει τα προβλήματα της συγκυρίας και τα νέα δεδομένα που διαμορφώνουν στην οικονομία και στην εργασία οι νέες τεχνολογίες και ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Σχεδιάζει παρεμβάσεις ώστε να ανταποκριθεί σε αυτές τις προκλήσεις διαμορφώνοντας το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο ρυθμίσεων, κανόνων και ελέγχων εφαρμογής τους.

Σε αυτήν την κατεύθυνση επιδιώκει:

- Ριζικές τομές για τους εργαζόμενους σε ευέλικτες μορφές απασχόλησης (εργολαβικοί εργαζόμενοι, ενοικιαζόμενοι εργαζόμενοι,) ώστε να κατοχυρώνονται τόσο τα εργασιακά τους δικαιώματα όσο και η βασική αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία. Θέσπιση αυστηρού θεσμικού πλαισίου για τις εργολαβίες με στόχο την κατάργηση της εικονικής εργολαβίας με θέσπιση σαφών όρων και προϋποθέσεων. Ρύθμιση και προάσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων όσων εργάζονται σε αποσχίσεις κλάδων. Μετατροπή σε αορίστου χρόνου των συμβάσεων όσων εργάζονται με μπλοκάκια και διαρκώς ανανεούμενες συμβάσεις ορισμένου χρόνου.
- Αναγνώριση των εργαζομένων σε πλατφόρμες ως μισθωτών, για τη στοιχειώδη κατοχύρωση τους στα θέματα ωραρίου, μισθού και προστασίας της υγείας και ασφάλειας.

- Ρύθμιση της τηλεργασίας. Επιβάλλεται να διασφαλιστεί το θεσμικό πλαίσιο που τη ρυθμίζει ως μισθωτή εργασία από απόσταση με σεβασμό στις συμβάσεις εργασίας:
  - Απαγόρευση μονομερούς μετατροπής της εργασίας σε τηλεργασία
  - Διασφάλιση ωραρίου εργασίας και δικαιώματος αποσύνδεσης
  - Ένταξη της τηλεργασίας στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας
  - Διασφάλιση προϋποθέσεων ελέγχου
  - Αποσαφήνιση των όρων διάκρισης ανάμεσα σε «εξαρτημένη εργασία» και «παροχή έργου»
  - Αποζημίωση εργαζομένων για το λειτουργικό κόστος που αναλαμβάνουν
  - Απαγόρευση χρήσης κάμερας, προστασία της προσωπικής ζωής και των ατομικών δικαιωμάτων των εργαζομένων
  - Κατάρτιση
  - Ευκαιρίες κατάρτισης για τους τηλεεργαζόμενους με όρους ισοτιμίας.
  - Αντιμετώπιση της αποκοπής από το εργασιακό περιβάλλον, κατοχύρωση επικοινωνίας και ενημέρωσης των εργαζομένων και της συμμετοχής τους στη συνδικαλιστική δράση.
- Την κύρωση και πλήρη εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας/190 και της Σύστασης του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO) σχετικά με την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας. Την ενίσχυση του ΣΕΠΕ ως μηχανισμού ενημέρωσης, ελέγχου, υποβολής καταγγελιών και διερεύνησης για περιπτώσεις βίας και παρενόχλησης στην εργασία.
- Πολιτική στέγασης: συνέχιση και ολοκλήρωση των ευεργετικών για τους εργαζόμενους πολιτικών της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ για τα παραχωρητήρια των οικισμών εργατικών κατοικιών και τις ρυθμίσεις για όλες τις κατηγορίες των δανειοληπτών του τ. Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας.

3.3 Καταπολέμηση της ανεργίας

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ υπερασπίζεται το δικαίωμα όλων των πολιτών σε αξιοπρεπή εργασία, που εξασφαλίζει δίκαιη αμοιβή και αυτόνομη διαβίωση, σταθερή απασχόληση και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, προστασία της υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, ελευθερία έκφρασης, συλλογικής οργάνωσης, εκπροσώπησης και δράσης, προοπτική προσωπικής ανάπτυξης, δυνατότητα ανταπόκρισης σε οικογενειακές υποχρεώσεις φροντίδας, κοινωνική ένταξη και ισότητα μεταχείρισης και ευκαιριών χωρίς διακρίσεις φύλου, εθνικής και κοινωνικής καταγωγής, ηλικίας, αναπηρίας και σεξουαλικού προσανατολισμού. Επίσης υπερασπίζεται το δικαίωμα των ανέργων σε επαρκή εισοδηματική στήριξη και υποβοήθηση στην εύρεση κατάλληλης εργασίας και προωθεί τη σύνδεση των πολιτικών κατάρτισης και απασχόλησης των ανέργων με τις προτεραιότητες και ανάγκες της αναπτυξιακής πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες, από 27% σε 17%. Δημιουργήθηκαν 376.000 νέες θέσεις εργασίας, εκ των οποίων το 70% πλήρους εργασίας.

Στο πλαίσιο της πανδημίας και λόγω των ανεπαρκών μέτρων στήριξης της πραγματικής οικονομίας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και της απασχόλησης, εκτιμάται έκρηξη της ανεργίας. Η ανεργία πλήττει ιδιαίτερα τους εργαζόμενους στον τουρισμό, στην εστίαση και στον πολιτισμό, τους εποχικά εργαζόμενους και τις ευάλωτες

ομάδες του εργατικού δυναμικού (συμπεριλαμβανομένων των αναπήρων, των προσφύγων και μεταναστών). Ο ΟΑΕΔ υποβαθμίζεται και λόγω της περικοπής των εισφορών, που κινδυνεύουν να μονιμοποιηθούν, μειώνοντας τις δυνατότητες για δράσεις του ΟΑΕΔ.

Σήμερα, για την ανάκαμψη της οικονομίας απαιτείται ολοκληρωμένο σχέδιο που θα προτάσσει τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας με αξιοπρεπείς μισθούς και διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων, καθώς και την πλήρη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και κονδυλίων για ολοκληρωμένα και στοχευμένα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Οι θεσμικές αλλαγές που έγιναν την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ όπως η ενδυνάμωση, η μεταρρύθμιση και η αναβάθμιση του κύρους του ΟΑΕΔ ως δημόσιου φορέα απασχόλησης του εργατικού δυναμικού, καθώς και η ανάπτυξη του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας, οφείλουν να προστατευτούν και να διευρυνθούν. Το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης, οφείλει επίσης να προσαρμοστεί στις ανάγκες των ανέργων και του παραγωγικού συστήματος σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Ιδιαίτερη σημασία χρειάζεται να δοθεί στην ενίσχυση και αναβάθμιση της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης.

Η δική μας απάντηση στην ανταγωνιστικότητα της φθηνής και αρρυθμιστής εργασίας είναι η επένδυση στη γνώση, στην παιδεία, στην αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού, ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες οικονομικές, τεχνολογικές και παραγωγικές απαιτήσεις. Ταυτόχρονα, αποτελεί προτεραιότητα η εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής εργασίας για τους ανέργους και τις ευάλωτες ομάδες που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις νέες αυτές εξελίξεις και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Βασικοί στόχοι της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ κατά της ανεργίας:

- Αναχαίτιση της διαφαινόμενης έκρηξης της ανεργίας μετά την άρση των προστατευτικών μέτρων κατά την έξοδο από την κρίση της πανδημίας, και ταχεία αποκλιμάκωση της ανεργίας στη συνέχεια, με προτεραιότητα τη μείωση της μακροχρόνιας ανεργίας
- Μείωση της ψαλίδας μεταξύ ανδρικού και γυναικείου ποσοστού ανεργίας και μεταξύ του ποσοστού ανεργίας των νέων και του γενικού ποσοστού ανεργίας
- Συγκράτηση των νέων επιστημόνων στη χώρα – καταπολέμηση του brain drain
- Εργασιακή ένταξη των προσφύγων
- Βελτίωση του συστήματος επιδότησης των ανέργων και υποστήριξής τους στην εύρεση κατάλληλης εργασίας και στην επαγγελματική τους ένταξη
- Προσαρμογή του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης στις ανάγκες των ανέργων και του παραγωγικού συστήματος σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Παρεμβάσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας:

Α Φάση εξόδου και ανάκαμψης από την κρίση της πανδημίας:

- Ισχυρά προγράμματα επιδότησης της διατήρησης θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα
- Αναβάθμιση και αύξηση της κλίμακας των προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας και δημιουργίας προσωρινών θέσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα

- Στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με οικονομικές ενισχύσεις και δάνεια με επιδοτούμενο επιτόκιο και κρατική εγγύηση για την προσαρμογή στο νέο περιβάλλον.

Μετά τη σταθεροποίηση της ανάκαμψης:

Στα προγράμματα της προηγούμενης φάσης προστίθενται οι εξής παρεμβάσεις:

- Ειδικά προγράμματα εργασίας πτυχιούχων στο δημόσιο τομέα προς υλοποίηση συγκεκριμένων έργων και στον ιδιωτικό τομέα για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- Προγράμματα υποστήριξης της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας και δραστηριοποίησης στον τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα για ευάλωτες ομάδες γυναικών (μακροχρόνια άνεργες χαμηλής εκπαίδευσης, μονογονείς, Ρομά, κακοποιημένες γυναίκες, γυναίκες πρόσφυγες)
- Προγράμματα επανεκπαίδευσης/ κατάρτισης/ απασχόλησης εργαζόμενων που απολύονται από ρυπογόνες επιχειρήσεις που κλείνουν στις περιοχές που πλήττονται από τη διαδικασία της πράσινης μετάβασης.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα απασχόλησης-κατάρτισης-επιχειρηματικότητας σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο και σύνδεσή τους με τα περιφερειακά/τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.
- Ενίσχυση προγραμμάτων για τους νέους επιστήμονες σε κλάδους αιχμής.
- Δέσμη μέτρων εργασιακής ένταξης των προσφύγων (ως μέρος ενός Σχεδίου κοινωνικής ενσωμάτωσης προσφύγων)
- Δέσμη μέτρων εργασιακής ένταξης των ατόμων με αναπηρία (ως μέρος ενός Σχεδίου κοινωνικής ένταξης αναπήρων)

Μεταρρυθμίσεις που θα προωθήσει ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ:

- Επανασχεδιασμός του συστήματος εισοδηματικής στήριξης των ανέργων με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας.
- Μεταρρύθμιση και εξορθολογισμός του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσή του με τις υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης ανέργων του ΟΑΕΔ
- Δικαίωμα δωρεάν πρόσβασης όλων των νέων που αποφοιτούν από το λύκειο και δεν εισάγονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε μαθητεία ή μεταλυκειακή επαγγελματική κατάρτιση
- Σχέδιο προώθησης και στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας
- Περαιτέρω ενίσχυση των δυνατοτήτων του ΟΑΕΔ ως δημόσιου φορέα στήριξης της απασχόλησης και των ανέργων.
- Περαιτέρω αναβάθμιση του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας με σκοπό τη συνεχή παρακολούθηση των τάσεων της απασχόλησης και της ανεργίας κατά επάγγελμα, κλάδο, περιφέρεια και περιοχή, την έγκαιρη διάγνωση των αναγκών σε ειδικότητες και δεξιότητες και την αξιοποίησή της

για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας.

3.4 Κοινωνική Ασφάλεια – Κοινωνική Πρόνοια και Αλληλεγγύη

Κάθε άνθρωπος, σε κάποια φάση της ζωής του, είναι πιθανό να αντιμετωπίσει προβλήματα λόγω ανεργίας, μείωσης του εισοδήματός του, χρεωκοπίας, φτώχειας, ατυχήματος, αναπηρίας, ασθένειας, ανηλικότητας, γηρατειών ή μεταβολής της οικογενειακής του κατάστασης. Η αριστερή – προοδευτική πολιτική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θεωρεί ότι κάθε άτομο σε μια τέτοια περίοδο της ζωής του πρέπει να εισπράξει την αλληλεγγύη και την καθολική φροντίδα του κράτους. προκειμένου να ζήσει αξιοπρεπώς και όχι απλά να επιβιώσει σε συνθήκες ανισότητας. Θεωρούμε ότι το προνοιακό κράτος οφείλει να παρεμβαίνει υπέρ της κοινωνικής πλειοψηφίας, με σκοπό την άρση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας σε αντιπαράθεση με τη συντηρητική νεοφιλελεύθερη αντίληψη που δέχεται την ανισότητα ως «φυσική κατάσταση», εστιάζει σχεδόν αποκλειστικά στην αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας ενώ αρκετές φορές η φροντίδα των ανθρώπων σε ανάγκη ανατίθεται στη φιλανθρωπία, σε χορηγούς ή απλά στην οικογένεια.

Μόνο σε συνθήκες όπου το κράτος και η οργανωμένη κοινωνία έχει αναλάβει την ευθύνη της αλληλεγγύης και της πρόνοιας, μπορεί το άτομο να ζήσει σε περιβάλλον πραγματικής ασφάλειας χωρίς φόβο για το μέλλον. Η δημιουργία συνθηκών ουσιαστικής κοινωνικής ασφάλειας είναι η προοδευτική απάντηση σε ένα περιβάλλον παράλληλων και συνεχών κρίσεων και αποτελεί βασικό πυλώνα της συμφωνίας του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ με την κοινωνία.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θεωρεί ότι πόροι που διατίθενται στην πρόνοια έχουν αναπτυξιακό ρόλο, γι' αυτό και τους αύξησε κατά την περίοδο της διακυβέρνησης του από το 0,4% στο 2% του ΑΕΠ (σε αντίθεση με την συντηρητική παράταξη που θεωρεί αυτούς τους πόρους «περιττές δαπάνες»). Τα επιδόματα και οι παροχές που στοχεύουν στην κοινωνική ασφάλεια, έχουν εκτός από κοινωνική και οικονομική σημασία καθώς οι πόροι αυτοί στο σύνολό τους επιστρέφουν στην αγορά. Είναι δαπάνες αναπτυξιακές. Ενισχύουν τη ζήτηση και έχουν θετικό δημοσιονομικό συντελεστή. Ένα μέρος των παροχών (σχολικά γεύματα, voucher βρεφονηπιακών σταθμών κλπ) αφορούν σε τομείς έντασης της εργασίας, δηλαδή αυξάνουν τις θέσεις εργασίας και καταπολεμούν την ανεργία.

Η αξιοπρεπής διαβίωση όλων σε κάθε φάση της ζωής τους, εξασφαλίζεται με τον **Κοινωνικό Μισθό**. Ο Κοινωνικός Μισθός χτίζεται πάνω σε τρία βασικά συστατικά:

A) **Το νέο Κοινωνικό Εισόδημα**: Είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται με ευελιξία στις μεταβαλλόμενες και απρόβλεπτες συνθήκες που δημιουργούνται από τις συνεχείς κρίσεις, ενδογενείς (δημοσιονομικές) και εξωγενείς (κρίση Covid, κλιματική αλλαγή). Δίδεται σε όσους το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσής τους τίθεται σε κίνδυνο. Δεν αφορά αποκλειστικά τους μη έχοντες αλλά και τα μεσαία στρώματα, δηλαδή την κοινωνική πλειοψηφία, και αποτελεί εξέλιξη και συνέχεια του Εισοδήματος Έκτακτης Ανάγκης του προγράμματος «Μένουμε Όρθιοι». Συνδέεται με την καθολική πρόσβαση σε βασικά κοινά αγαθά (στέγη, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, internet).

B) Τα **Ειδικά επιδόματα και παροχές** για τη μητέρα, για το παιδί, τον ανάπηρο, τον

ηλικιωμένο και τον άπορο με βάση και ανάλογα με τις συγκεκριμένες κάθε φορά ανάγκες.

Γ) **Δημόσιες δωρεάν υπηρεσίες πρόνοιας υψηλού επιπέδου.** Μέσα στην υγειονομική κρίση αναδείχθηκε η αξία υπηρεσιών του δημοσίου προς τους πολίτες, όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι», η φροντίδα στα Προνοιακά Ιδρύματα κλπ. έγινε όμως φανερό και η έλλειψη συντονισμού Κράτους και Αυτοδιοίκησης. Για τον λόγο αυτό συγκροτούμε το **Δίκτυο Ολοκληρωμένης Υγειονομικής και Ψυχοκοινωνικής Φροντίδας** με επίκεντρο την «Κοινότητα» με στόχο ένα δημόσιο δίκτυο ολοκληρωμένης φροντίδας στο τοπικό επίπεδο που θα συντονίζει και θα ελέγχει τις υψηλού επιπέδου δωρεάν δημόσιες υπηρεσίες υγείας πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης που παρέχονται από το Κράτος, τις Περιφέρειες και τους Δήμους, αλλά και τις αντίστοιχες του ιδιωτικού τομέα, υπό ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας. Ο νέος αυτός δημόσιος βραχίονας θα ρυθμίζει και θα συντονίζει πολιτικές όπως η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, ο Οικογενειακός Γιατρός, το «Βοήθεια στο Σπίτι» και τα Κέντρα Ολοκληρωμένης Φροντίδας Ηλικιωμένων και θα εδράζεται στο Ψηφιακό Προνοιακό Κράτος, πτυχές του οποίου λειτούργησαν ήδη την περίοδο 2015-2019 (όπως για παράδειγμα η συγκέντρωση όλων των επιδομάτων σε ενιαία ψηφιακή πλατφόρμα). Εμβληματική νέα δράση του θα αποτελέσει το ψηφιακό Μητρώο Κοινωνικών Παροχών και Υπηρεσιών.

Προγραμματικές Προτεραιότητες

1. Επενδύοντας στο παιδί.

- *Εμβληματική Παρέμβαση: Καθολικό σύστημα υποστήριξης του παιδιού από τη στιγμή γέννησης μέχρι την ενηλικίωσή του και κάθε εργαζόμενης και άνεργης μητέρας (του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα). Η παρέμβαση αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: την ενίσχυση του συστήματος των βρεφονηπιακών σταθμών, δημιουργία νέων θέσεων σε καινούργιους δημόσιους βρεφονηπιακούς σταθμούς και γενικά την αναβάθμιση του συστήματος δημόσιας φροντίδας του παιδιού από τους πρώτους κιόλας μήνες τις γέννησής του.*
- *Τον διπλασιασμό του επιδόματος παιδιού για τα 4 πρώτα χρόνια της ζωής του.*
- *Την παροχή δωρεάν γεύματος στο σχολείο και δωρεάν πρόσβασης στον αθλητισμό και στον πολιτισμό για όλα τα παιδιά του δημοτικού είτε εντός του σχολείου είτε μέσω παροχής ειδικού voucher για εκτός σχολείου αθλητικές και πολιτισμικές δραστηριότητες.*

2. Επενδύοντας στην αξιοπρεπή και ανεξάρτητη διαβίωση και προσβασιμότητα των αναπήρων.

- Καθιέρωση και διασφάλιση του φροντιστή αναπήρου, με κλιμακούμενη παρουσία ανάλογα με τον βαθμό και το είδος της αναπηρίας και σε 24ώρη βάση εφόσον απαιτείται.
- Αύξηση των επιδομάτων αναπηρίας και χορήγησή τους ανεξαρτήτως ηλικιακών κριτηρίων με άρση των υφιστάμενων αδικιών σε κατηγορίες αναπήρων
- Καθολική προσβασιμότητα στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον μέσω υλοποίησης προγραμμάτων προσαρμογής των κτιρίων δημοσίας χρήσης στις ανάγκες πρόσβασης των αναπήρων, αντίστοιχων προσαρμογών στον δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, πλατείες, μέσα μεταφοράς) και δημιουργίας ψηφιακής πύλης

για συνολική ενημέρωση για τα δικαιώματα των αναπήρων. Προτεραιότητα αποτελεί η ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των ανάπηρων φοιτητών με παροχή υποστηρικτικής τεχνολογίας και υπηρεσιών πρόσβασης.

- *Εμβληματική Παρέμβαση: Εξασφάλιση ηλεκτρονικής προσβασιμότητας σε υπηρεσίες, συναλλαγές και παροχές με το ηλεκτρονικό πάσο του αναπήρου, συνδεδεμένο με τον ηλεκτρονικό του φάκελο.*

3. Επενδύοντας στην διαγενεακή αλληλεγγύη – Κανείς ηλικιωμένος μόνος και αβοήθητος

- Ίδρυση σε όλους του δήμους, Κέντρων Ολοκληρωμένης Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΟΦΗΛΙ), που συντονίζουν ψηφιακά τα ΚΑΠΗ, τα ΚΗΦΗ και το «Βοήθεια στο Σπίτι», για εξατομικευμένη, πλήρη κάλυψη.
- *Εμβληματική Παρέμβαση: Παροχή δωρεάν υπηρεσίας εντοπισμού και τηλεϊεudoποίησης, ώστε οι ηλικιωμένοι να προσφεύγουν όλο το 24ωρο, σε περίπτωση έκτακτης και απρόβλεπτης ανάγκης.*

4. Επενδύοντας στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς στέγης

- Θέσπιση μέτρων για την απόκτηση οικονομικά προσιτής κατοικίας και ενίσχυσης της μακροχρόνιας μίσθωσης
- *Εμβληματική Παρέμβαση: Δημιουργία οικιστικών μονάδων στέγασης για δημόσιους λειτουργούς και φοιτητές σε περιοχές με έλλειψη στέγης*

5. Επενδύοντας στην αποϊδρυματοποίηση

- Επιτάχυνση της εξόδου των παιδιών από ιδρύματα κλειστής περίθαλψης με τον νόμο για την αναδοχή και υιοθεσία και ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών στην κοινότητα.
- Δημιουργία Στεγών Υποστηριζόμενης και Αυτόνομης Διαβίωσης (ΣΥΔ και ΣΑΔ) για παιδιά και ενήλικες με αναπηρία, ηλικιωμένους και χρονίως πάσχοντες.

3.5 Για ένα νέο δημόσιο σύστημα καθολικής κάλυψης και φροντίδας υγείας

Στον πυρήνα της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ για την Υγεία, βρίσκονται οι αξίες της Ισότητας στη φροντίδα, της Αλληλεγγύης προς τις αδύναμες και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης στην ιεράρχηση των αναγκών και στην κατανομή των πόρων. Στρατηγικός στόχος μιας αριστερής-προοδευτικής υγειονομικής πολιτικής είναι η καθολική και ισότιμη κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των ανθρώπων μέσα από ένα αξιόπιστο Δημόσιο Σύστημα Υγείας, που δεν θα διασφαλίζει μόνο την ισότητα στην πρόσβαση αλλά και στο αποτέλεσμα της φροντίδας. Ένα νέο ΕΣΥ που θα ενισχύει τη Δημοκρατία, τη Διαφάνεια και την Αξιοκρατία, θα δίνει έμφαση στην ιατρική φροντίδα, στην αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και στη διαμόρφωση δεικτών και κριτηρίων για ένα αποτελεσματικό «σύγχρονο κοινωνικό management» των δημόσιων δομών υγείας βασισμένο στη στοχοθεσία της δωρεάν, ισότιμης και υψηλού επιπέδου περίθαλψης, της αποδοτικής αξιοποίησης των διαθέσιμων ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων και του σεβασμού των δικαιωμάτων των ασθενών.

Η πολύ σημαντική ιδεολογική «παρακαταθήκη» της πανδημίας του COVID 19, είναι η καθολική αναγνώριση της ανεκτίμητης αξίας του Δημόσιου Συστήματος Υγείας, των δομών και των ανθρώπων του. Το νεοφιλελεύθερο αφήγημα του «λιγότερου Κράτους

στην Υγεία» δεν μπορεί πλέον να είναι πειστικό για τη συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας ακόμα και των στρωμάτων με αυξημένα εισοδήματα καθώς γίνεται φανερό ότι κανένας δεν μπορεί μόνος του να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες υγειονομικές προκλήσεις. Αναδείχθηκαν βεβαίως και τα διαχρονικά ελλείμματα, οι ανεπάρκειες και οι στρεβλώσεις του ΕΣΥ και των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, που επιβάλλουν ριζική θεσμική και λειτουργική ανασυγκρότηση των δημόσιων δομών και συνολικό ανασχεδιασμό του Χάρτη Υγείας της χώρας. Η πανδημία μπορεί και πρέπει να μετατραπεί σε ευκαιρία για μια γενναία επένδυση σε ένα νέο Δημόσιο Σύστημα Υγείας, με προτεραιότητα στην καθολική και ισότιμη πρόσβαση των πολιτών, στην αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του και στη «θωράκιση» της Δημόσιας Υγείας από τις σύγχρονες απειλές. Σε ένα νέο ΕΣΥ το οποίο θα εμπνέει εμπιστοσύνη στους πολίτες, θα εκμηδενίζει την επισφάλεια που νιώθουν για το μέλλον ανεξάρτητα από το εισόδημά τους, θα τους αντιμετωπίζει με αξιοπρέπεια και σεβασμό και θα προσφέρει υπηρεσίες υψηλής κοινωνικής προστιθέμενης αξίας χωρίς να σπαταλά τον χρόνο τους και την υπομονή τους. Το αριστερό και προοδευτικό όραμα για την Υγεία δεν εξαντλείται στην καλύτερη δυνατή φροντίδα των ασθενών και στην αναβάθμιση των δημόσιων δομών περίθαλψης, αλλά στοχεύει στη διατήρηση και προαγωγή της Υγείας του πληθυσμού, με οριζόντιες διατομεακές δράσεις Δημόσιας Υγείας που παρεμβαίνουν αποτρεπτικά στους κοινωνικούς προσδιοριστές της αρρώστιας και στους παράγοντες που ευνοούν τις ανισότητες στην Υγεία.

Κεντρικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣείναι η εξάλειψη των ανισοτήτων στον τομέα της Υγείας μέσω της ενδυνάμωσης και της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας του ΕΣΥ και παράλληλα της μείωσης του κόστους σε χρόνο και χρήμα για τον ασθενή. Επιμέρους στόχοι που υπηρετούν τον κεντρικό στόχο είναι:

- Η δραστική αντιμετώπιση του διαρθρωτικού προβλήματος των υψηλών ιδιωτικών δαπανών υγείας στη χώρα (39% του συνόλου) έναντι 29% μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ. Κοινωνικά δίκαιος επιμερισμός του κόστους για φάρμακα, διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία, αποκατάσταση, με ενσωμάτωση εισοδηματικών και κλινικών κριτηρίων (χρονιότητα-σοβαρότητα της νόσου) στη θεσμοθετημένη συμμετοχή του ασθενή στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μείωση σταδιακά της συμμετοχής του ασθενή στη δαπάνη ανάλογα με το εισόδημα και αντίστροφα ανάλογα με την ανάγκη.
- Η καθολική κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των πχ υγειονομικό υλικό για χρόνιες ασθένειες όπως ΣΔ-ΧΑΠ, φυσικοθεραπείες-αποκατάσταση, σκευάσματα ειδικής διατροφής, ειδική αγωγή κλπ.
- Η μείωση των χρόνων αναμονής για την εξυπηρέτηση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και η αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (τακτικά εξωτερικά ιατρεία, χειρουργεία, διαγνωστικές επεμβάσεις, εργαστηριακές εξετάσεις κλπ), δηλαδή η ανθρωποκεντρική φροντίδα με σεβασμό στα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια των ασθενών.

Βασική προτεραιότητα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποτελεί η σταδιακή σύγκλιση των δημόσιων δαπανών υγείας (σήμερα 5% του ΑΕΠ) με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο (7%), κάλυψη με μόνιμο τρόπο όλων των κενών σε ανθρώπινο δυναμικό με πολυετή προγραμματισμό προσλήψεων γιατρών, νοσηλευτών και λοιπού προσωπικού (4.000 για το 2020 και 3.000 για τα επόμενα 3 χρόνια). Ο Ευρωπαϊκός Προϋπολογισμός για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 καθώς και οι πρόσθετοι πόροι του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης

μπορούν να καλύψουν το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτικών αναγκών των πολιτικών – μεταρρυθμίσεων που αναφέρονται στη συνέχεια.

Βασικές Προγραμματικές Προτεραιότητες για την μετά covid-19 περίοδο:

1. *Εμβληματική Παρέμβαση: Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και του θεσμού του Οικογενειακού Γιατρού. Ανάπτυξη του θεσμού του οικογενειακού γιατρού και πλήρης κάλυψη του πληθυσμού σε όλη τη χώρα σε συνεργασία με συμβεβλημένους ιδιώτες γιατρούς, ολοκλήρωση του δικτύου των Τοπικών Μονάδων Υγείας (TOMY), οργανική ενσωμάτωση στο ΕΣΥ των πρώτων 127 TOMY και του προσωπικού τους μετά τη λήξη της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης, ενίσχυση με προσωπικό των Κέντρων Υγείας και Περιφερειακών Ιατρείων, 24ωρη λειτουργία επιλεγμένων ΚΥ Αστικού Τύπου σε Αθήνα – Θεσσαλονίκη και στα μεγάλα αστικά κέντρα (Πάτρα, Γιάννενα, Λάρισα, Ηράκλειο), ανάπτυξη Κινητών Ομάδων υγείας (ΚΟΜΥ) για υπηρεσίες ΠΦΥ σε ομάδες πληθυσμού της ενδοχώρας με δυσκολία μετακίνησης και πρόσβασης στις δημόσιες δομές.*
2. Δίκτυο Ολοκληρωμένης Υγειονομικής και Ψυχοκοινωνικής Φροντίδας με επίκεντρο την Κοινότητα. Όπως ήδη αναφέραμε στην ενότητα της κοινωνικής αλληλεγγύης – πρόνοιας, στόχος είναι η δημιουργία ενός δημόσιου δικτύου ολοκληρωμένης υγειονομικής και κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο που περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες πρόνοιας και υγείας όπως η ΠΦΥ και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Έμφαση στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών κοινοτικής και κατ' οίκον φροντίδας, με απασχόληση εξειδικευμένων κοινωνικών φροντιστών, συνεχιζόμενη εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και ενιαίο συντονισμό ανά Δήμο όλων των υπηρεσιών που παρέχουν υγειονομική, ψυχοκοινωνική ή προνοιακού τύπου φροντίδα. Ανάπτυξη ενός διευρυμένου δικτύου κοινοτικών υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας με συμμετοχή των ληπτών υπηρεσιών και των οικογενειών τους στα αποκεντρωμένα όργανα διοίκησης του συστήματος Ψυχικής Υγείας. Δημόσιες πολιτικές για την αντιμετώπιση των Εξαρτήσεων (πρόληψη-μείωση της βλάβης-υποκατάσταση-απεξάρτηση-επανάταξη). Ενίσχυση των μορφών κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας για την εργασιακή και κοινωνική επανένταξη των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας και εξαρτήσεων.
3. Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών από το Δημόσιο Σύστημα Υγείας σε τομείς που υστερεί διαχρονικά
  - Υπηρεσίες Φυσικοθεραπείας και Φυσικής Ιατρικής - Αποκατάστασης, με πλήρη στελέχωση λειτουργία όλων των δημόσιων δομών (ΚΕΦΙΑΠ) και των δημόσιων Εργαστηρίων Φυσικοθεραπείας, διεύρυνση των δημόσιων κλινών αποθεραπείας-αποκατάστασης.
  - Γηριατρική και ανακουφιστική φροντίδα - φροντίδα ατόμων με άνοια - Ιατρεία μνήμης στα νοσοκομεία του ΕΣΥ - Κέντρα ημέρας και στεγαστικές δομές για τις αυξανόμενες ανάγκες αξιοπρεπούς φροντίδας αυτών των ατόμων σε συνεργασία με τον ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό τομέα και μέσα από ενιαίο δίκτυο πιστοποιημένων κοινωνικών φροντιστών.
  - Υπηρεσίες Ειδικής Αγωγής στα ΚΕΦΙΑΠ και στα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων. Συγκρότηση διεπιστημονικών Ομάδων Ειδικής Αγωγής σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα της χώρας.

- Υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας και στοματικής υγείας μέσω των Κέντρων Υγείας και των Νοσοκομείων- σταδιακή κάλυψη δαπανών οδοντιατρικής περίθαλψης παιδιών και ενηλίκων από τον ΕΟΠΥΥ μέσω συμβάσεων με ελευθεροεπαγγελματίες οδοντιάτρους.
  - Δημόσιες υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας, υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και μαιευτικής-γυναικολογικής φροντίδας - πολιτικές πρόληψης του γυναικολογικού καρκίνου, ενίσχυσης του φυσιολογικού τοκετού και του μητρικού θηλασμού.
  - Υπηρεσίες πρόληψης και προαγωγής Υγείας στο Σχολείο. Δράσεις ενημέρωσης, προώθησης του εμβολιασμού και παρακολούθησης των δεικτών υγείας μαθητών και αθλητών από επαγγελματίες υγείας της ΠΦΥ (ΚΥ –ΤΟΜΥ). Καθιέρωση του θεσμού του σχολικού νοσηλευτή σε όλα τα σχολικά συγκροτήματα της χώρας, με προτεραιότητα στις δομές της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.
  - Ολοκληρωμένη πολιτική για τον καρκίνο, από την πρωτογενή πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση μέχρι την πρόσβαση στην Ιατρική Ακριβείας και τη φροντίδα τελικού σταδίου, υπό την επιστημονική εποπτεία του Εθνικού Ιδρύματος Νεοπλασιών (ΕΙΝΕ) .
4. Μισθολογική αναβάθμιση των γιατρών και του υγειονομικού προσωπικού του ΕΣΥ. Νέα δέσμη κινήτρων (οικονομικών-επιστημονικών-εκπαιδευτικών-βαθμολογικών-κοινωνικών) για την αντιστροφή του braindrain, τη συγκράτηση ειδικευόμενων γιατρών στη χώρα και την πλήρη κάλυψη με ειδικευμένους γιατρούς των κενών θέσεων στα νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας, ειδικά στις άγονες και νησιωτικές περιοχές.
  5. Εθνικό Σχέδιο αναβάθμισης των υποδομών Υγείας. Σταδιακή αναβάθμιση των «γερασμένων» κτιριακών υποδομών και του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού των νοσοκομείων, Κέντρων Υγείας και λοιπών δημόσιων δομών καθώς και των ασθενοφόρων-πτητικών μέσων του ΕΚΑΒ, με χρηματοδότηση από ειδικό πρόγραμμα τύπου «Φιλόδημος για την Υγεία». Έμφαση στην απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, την εξοικονόμηση ενέργειας, την ψηφιακή και ενεργειακή αναβάθμιση του ΕΣΥ με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον, τους εργαζόμενους και τους χρήστες των υπηρεσιών υγείας.
  6. Θεσμική αναδιοργάνωση του ΕΣΥ – νέος Χάρτης Υγείας της χώρας. Νέοι Οργανισμοί ΥΠΕ-Νοσοκομείων-ΚΥ, δημοκρατική τομή στη Διοίκηση των Νοσοκομείων, ανοιχτή και αξιοκρατική διαδικασία επιλογής διοικήσεων των νοσοκομείων, στοχοθεσία, δημόσια λογοδοσία, διαφανής διακυβέρνηση, δικλείδες ασφαλείας για την εξάλειψη φαινομένων διαφθοράς και εκμετάλλευσης του αρρώστου. Ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων, των συλλόγων ασθενών, της αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινωνιών στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών υγείας.
  7. Ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που «θωρακίζουν» θεσμικά το χώρο του φαρμάκου και των προμηθειών υγείας και δεν επιτρέπουν τη διαιώνιση φαινομένων τεχνητής ζήτησης, σπατάλης και διαφθοράς. Ενίσχυση του μηχανισμού αξιολόγησης και διαπραγματεύσεως της τιμής των καινοτόμων και ακριβών φαρμάκων, ενσωμάτωση περισσότερων διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων στην ηλεκτρονική συνταγογράφηση, ανάπτυξη αξιόπιστων Μητρώων Ασθενών, αυξημένη διείσδυση γενοσήμων και βιο-ομοειδών στην εγχώρια αγορά φαρμάκου. Κεντροποίηση των προμηθειών υγείας (φάρμακα, υλικά, εξοπλισμός) για λόγους διαφάνειας και μείωσης κόστους.
  8. Επικουρική-συμπληρωματική προς το ΕΣΥ λειτουργία του Ιδιωτικού Τομέα Υγείας με στόχο τη διεύρυνση της πολιτικής της καθολικής κάλυψης. Παράλληλα με την ενίσχυση της αποδοτικότητας του Δημόσιου Συστήματος Υγείας απαιτείται η συνέργεια με

τον Ιδιωτικό Τομέα για τη δωρεάν παροχή σύγχρονων και ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες, χωρίς να ευνοείται η ολιγοπωλιακή αναδιάρθρωση της αγοράς και η κυριαρχία των μεγάλων διαγνωστικών και θεραπευτικών ομίλων. Ανοικτή πρόσκληση του ΕΟΠΥΥ για νέες συμβάσεις ελευθεροεπαγγελματιών γιατρών, με βάση καθορισμένες ανάγκες ανά περιοχή και ανά ειδικότητα.

9. Διπλωματία της Υγείας – πρωτοβουλίες για διεθνείς και περιφερειακές συνεργασίες των κρατών-μελών της ΕΕ στο φάρμακο – στήριξη των προτάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για υποχώρηση της λογικής της πατέντας στα εμβόλια/φάρμακα για την πανδημία - κοινή ευρωπαϊκή στρατηγική για βιώσιμα συστήματα καθολικής κάλυψης υγείας και εγγυημένης πρόσβασης στη φαρμακευτική-ιατροτεχνολογική καινοτομία.

3.6 Ασφαλιστικό Σύστημα

Συστατικό στοιχείο της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι η εγγύηση του δημόσιου, υποχρεωτικού και καθολικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με αναδιανεμητικό χαρακτήρα που θα υπηρετεί την διαγενεακή αλληλεγγύη και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Υπό το βάρος της επικράτησης των νεοφιλελεύθερων απόψεων και των αρνητικών ευρωπαϊκών συσχετισμών διανύουμε μια περίοδο κατά την οποία το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αντιμετωπίζεται περισσότερο ως ένας οικονομικός θεσμός και λιγότερο ως ένας θεσμός που επιτελεί μια κοινωνική λειτουργία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υποτιμάται στο δημόσιο διάλογο η κοινωνική αποτελεσματικότητα που οφείλει να διαθέτει ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και να τονίζονται διαρκώς οι οικονομικοί όροι που το συνοδεύουν. Η αρνητική εξέλιξη της περιόδου αυτής είναι η μετάβαση από τα συστήματα καθορισμένων παροχών σε συστήματα καθορισμένων εισφορών και την μετατόπιση του βάρους από τα αναδιανεμητικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστικών συστημάτων στα κεφαλαιοποιητικά χαρακτηριστικά.

Στην Ελλάδα οι δημογραφικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση και κυρίως οι πολιτικές υποτίμησης της εργασίας οδήγησαν σε διαρκή συρρίκνωση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων οδηγώντας σε μια μεγάλη κρίση αξιοπιστίας του δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Την κρίση αυτή οι κυρίαρχες δυνάμεις, οι οποίες την προκάλεσαν, προσπαθούν να την εκμεταλλευτούν προκειμένου να ενισχύσουν τα κεφαλαιοποιητικά χαρακτηριστικά των συστημάτων με την καθιέρωση ιδιωτικών συνταξιοδοτικών σχημάτων με εξατομικευμένους κανόνες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ κατά τη διάρκεια της κυβερνητικής του θητείας και παρά τους ασφυκτικούς δημοσιονομικούς περιορισμούς προχώρησε στην ουσιαστική μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος με κύρια χαρακτηριστικά τη δικαιοσύνη, την ισονομία και τη διαφάνεια. Αυτό επιτεύχθηκε υιοθετώντας για πρώτη φορά απλούς και καθολικούς κανόνες για το σύνολο των ασφαλισμένων, ενοποιώντας ταμεία και διαδικασίες και εξασφαλίζοντας την μεσομακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συστήματος.

Ο δημόσιος χαρακτήρας του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί σαφή διαχωριστική γραμμή σε σχέση με τις συντηρητικές νεοφιλελεύθερες δυνάμεις που εξακολουθούν να σχεδιάζουν την ιδιωτικοποίηση του δεύτερου πυλώνα του, της επικουρικής ασφάλισης, με την εισαγωγή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, στοχεύοντας τελικά στην κατάργηση της επικουρικής σύνταξης και της εφάπαξ παροχής.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποτελεί προτεραιότητα και δέσμευση η διασφάλιση της επάρκειας και βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, με όρους κοινωνικής

δικαιοσύνης.

Το ασφαλιστικό σύστημα δεν μπορεί να είναι αποκομμένο από τις εξελίξεις στην οικονομία, στην αγορά εργασίας και από τους δημογραφικούς δείκτες.

Η προσέγγιση του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία για τη δημόσια κοινωνική ασφάλιση, βρίσκεται στον αντίποδα του νεοφιλελεύθερου σχεδίου. Στόχος μας ένα ριζοσπαστικό εναλλακτικό σχέδιο στήριξης του Δημόσιου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ):

- Επιδιώκουμε ένα ασφαλιστικό σύστημα απλό και ομογενοποιημένο. Ένα μεσο-πρόθεσμο πρόγραμμα που θα αποτελέσει το επιστέγασμα των διαχρονικών παραμετρικών μεταρρυθμίσεων, με τη λειτουργική συγχώνευση των Ταμείων και την ομογενοποίηση των διατάξεων για τις εισφορές και τις παροχές του ενιαίου συστήματος.
- Επιθυμούμε ένα ασφαλιστικό σύστημα με βιωσιμότητα και επάρκεια συντάξεων. Άμεσα μέτρα χρηματοδότησης - πόροι για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ΣΚΑ. Η δημόσια κοινωνική ασφάλιση θα πρέπει να στηριχτεί και με νέους συμπληρωματικούς πόρους για να καλυφθούν σταδιακά οι απώλειες των αποθεματικών. Προτείνεται η δημιουργία ενός αποθεματικού (bufferfund) που θα υποστηρίξει το νέο σύστημα κατά τη μεταβατική περίοδο. Το κεφάλαιο αυτό θα τροφοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, την περιουσία των Ταμείων, καθώς και από τους συμπληρωματικούς πόρους που θα μπορέσει να κινητοποιήσει το Κράτος, για την περίοδο μέχρι το 2050.
- Θέλουμε ένα ασφαλιστικό σύστημα απλό και μη γραφειοκρατικό. Το σύστημα πρέπει να γίνει απλό, με σαφείς και οριοθετημένους κανόνες, ώστε και η συμμόρφωση να είναι εύκολη και ο έλεγχος να καταστεί ταχεία και απλή διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο θα περιοριστεί σημαντικά το μη μισθολογικό κόστος των επιχειρήσεων, θα αποδεσμευτεί μεγάλο μέρος του προσωπικού των ασφαλιστικών φορέων από ανούσιες γραφειοκρατικές υποχρεώσεις, και θα αποσυμφορηθούν τα δικαστήρια.
- Προωθούμε τη διεύρυνση της ασφαλιστικής κάλυψης σε όλα τα μέλη του πληθυσμού.
- Δεσμευόμαστε ότι θα καταργήσουμε τις αντικοινωνικο-ασφαλιστικές ρυθμίσεις της κυβέρνησης της ΝΔ, που δεν υπηρετούν τον δημόσιο, υποχρεωτικό, αναδιανεμητικό, καθολικό χαρακτήρα του δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Άμεσοι στόχοι μας:

- Διαπραγμάτευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο της κρατικής χρηματοδότησης για την συνταξιοδοτική δαπάνη με ρήτρα διαφυγής για όσο χρόνο χρειαστεί έως ότου αποκατασταθεί η ομαλή λειτουργία της οικονομίας και της αγοράς εργασίας.
- Επαναπροσέγγιση του ζητήματος των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, κυρίως για ειδικότητες στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και η εκπόνηση προγραμμάτων στήριξης για εργαζόμενους μεγάλης ηλικίας που καθίστανται άνεργοι, λίγα χρόνια πριν τη συνταξιοδότηση. Παράλληλα θα θεσμοθετηθούν αντικίνητρα προς τις επιχειρήσεις ώστε να αποφεύγονται οι απολύσεις, όσων ασφαλισμένων, είναι κοντά στη συνταξιοδότηση.

- Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της υλικοτεχνικής υποδομής και του ψηφιακού εκσυγχρονισμού του ΕΦΚΑ για την αντιμετώπιση του προβλήματος των εκκρεμών συντάξεων
- Ρύθμιση και ρεαλιστικός επανυπολογισμός των ασφαλιστικών οφειλών που προέκυψαν την περίοδο της πανδημίας
- Ενίσχυση του e-ΕΦΚΑ και μετεξέλιξη του σε πραγματικά ψηφιακό οργανισμό προκειμένου να υλοποιηθεί η «ψηφιακή σύνταξη»
- Αύξηση των ποσοστών αναπλήρωσης και η θεσμοθέτηση κατώτερων ορίων για κύρια και επικουρική σύνταξη, όρια που θα είναι επαρκή στην διασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για όλους τους συνταξιούχους
- Κωδικοποίηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας.
- Αποσύνδεση της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από το προσδόκιμο ζωής.
- Συμμόρφωση με τις δικαστικές αποφάσεις για τα αναδρομικά των συνταξιούχων ως ελάχιστη ένδειξη ανάκτησης της εμπιστοσύνης των πολιτών στο ΣΚΑ.

3.7 Παιδεία – Για ένα Νέο Σχολείο

Οι μεγαλύτερες σε βάθος, μακροπρόθεσμα, συνέπειες της πανδημίας αφορούν τα παιδιά και τους νέους που βρίσκονται στην εκπαίδευση. Δύσκολα μπορεί να υπολογιστούν και μάλιστα σε μελλοντικό χρόνο οι συνέπειες και το τραύμα από τη διακοπή της εκπαίδευσης.

Η προσπάθεια ανασυγκρότησης του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας στην περίοδο της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ εστίασε στην πολύπλευρη αναβάθμιση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης μέσω της ενοποίησης των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ, στη δημιουργία των διετών προγραμμάτων σπουδών στα πανεπιστήμια σε συνεργασία με τοπικούς παραγωγικούς φορείς για τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ, στην ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών της χώρας, στην ίδρυση του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας και στην αύξηση, σε συνθήκες σκληρής δημοσιονομικής εποπτείας, τόσο του προσωπικού στους εκπαιδευτικούς θεσμούς όσο και του συνολικού προϋπολογισμού στο σύνολο του Υπουργείου Παιδείας γενικά αλλά και ειδικότερα στην Έρευνα σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.

Στην εκπαιδευτική πολιτική σήμερα υπάρχουν δυο επιλογές:

Η μία είναι η νεοφιλελεύθερη. Η παιδεία προσφέρεται ως υπηρεσία και υπόκειται στους νόμους της αγοράς. Οι έχοντες μπορούν να την αγοράσουν, οι μη έχοντες αρκούνται σε ένα σχολείο χαμηλών προδιαγραφών. Η πολιτική αυτή οδηγεί στην πριμοδότηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης έναντι της δημόσιας. Το δημόσιο σχολείο και το πανεπιστήμιο δεν καταργούνται, αλλά εγκαταλείπονται στην τύχη τους. Με τον τρόπο αυτό η νεοφιλελεύθερη πολιτική επιδιώκει να προσδέσει την ποιότητα της εκπαίδευσης στην εισοδηματική θέση των οικογενειών. Συνακόλουθα, το σχολείο και η εκπαίδευση ευρύτερα, γίνονται εργαλεία αναπαραγωγής των ανισοτήτων, κοινωνικού διαχωρισμού. Στην Ελλάδα οι απόπειρες εφαρμογής της νεοφιλελεύθερης πολιτικής πήραν μία ιδιότυπη εκδοχή. Στο πνεύμα της εισπρακτικής λογικής χωρίς επενδύσεις και ρίσκο, που χαρακτηρίζει πολλές δραστηριότητες του ελληνικού καπιταλισμού, έχει δημιουργηθεί μια σχέση ανάμεσα στην ΝΔ και στην ιδιωτική εκπαίδευση. Οι περισσότερες εκπαιδευτικές επιχειρήσεις είναι ευκαιριακές και κερδοσκοπικές και ασκούν τεράστιες

πιέσεις στην κυβέρνηση της ΝΔ, η οποία ανταποκρίνεται συχνά με σκανδαλώδες τρόπο.

Η άλλη επιλογή στην εκπαίδευση, είναι αυτή που βρίσκεται στη λογική των μεγάλων δημοκρατικών και εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη και της παράδοσης του ελληνικού εκπαιδευτικού δημοτικισμού, αυτή που υπηρετεί το καθολικό ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα προσβάσιμο σε όλους. Η κεντρική επιδίωξη του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία είναι η ποιοτική αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης, χωρίς αστερίσκους και υποχωρήσεις. Η ποιοτική δημόσια εκπαίδευση, όπου όλοι έχουν πρόσβαση χωρίς αποκλεισμούς εισοδήματος, φυλής, φύλου, θρησκευματος και ειδικών αναγκών μπορεί να αποτελέσει το αποτελεσματικό αντιστάθμισμα στις κοινωνικές ανισότητες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία θέτει την εκπαιδευτική πολιτική πρώτη προτεραιότητα. Θεωρεί την εκπαίδευση ως μια δυναμική επένδυση για την επανεκκίνηση της χώρας, την παραγωγική της ανασύνταξη, την είσοδο στη νέα τεχνοεπιστημονική εποχή. Η εκπαίδευση αποτελεί βασικό μοχλό προετοιμασίας του μέλλοντος των κοινωνιών. Η τεχνολογική επανάσταση και η τεχνητή νοημοσύνη, επιδρούν καθοριστικά στην έννοια της εργασίας και αλλάζουν τον χαρακτήρα της γνώσης. Θέτουν την γνώση και τη διαχείριση της, στο επίκεντρό της κοινωνικής αναπαραγωγής. Οι εξελίξεις στην τεχνοεπιστήμη, η κλιματική κρίση, η κρίση της πανδημίας και οι αυξανόμενες ανισότητες είναι προκλήσεις που πρέπει να προσεγγιστούν ειδικά στον τομέα της παιδείας με τολμηρή σκέψη και δράση.

Για να ανταποκρίνεται στις παραπάνω ανάγκες και να είναι ποιοτική η δημόσια εκπαίδευση, χρειάζεται πλήρης αναδιάρθρωση των στόχων εκπαίδευσης σε κάθε τάξη και βαθμίδα. Χρειάζεται η διαδικασία διδασκαλίας να γίνει διαδικασία μάθησης και να αναβαθμιστεί ο ρόλος του δασκάλου. Σε ένα διαρκώς μεταλλασσόμενο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον πρέπει κάθε νέος άνθρωπος να μάθει να επεξεργάζεται πολλαπλές πληροφορίες και να εκπαιδεύει τον εαυτό του ώστε να προσαρμόζεται ομαλά και ισόρροπα στα - όλο και πιο συχνά - νέα δεδομένα.

Χρειάζονται σημαντικές μεταβολές τόσο στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, όσο και στη μετεκπαίδευση τους. Χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα στην ποιοτική εκπαίδευση των περισσότερο ευάλωτων στρωμάτων. Χρειαζόμαστε μια εκπαίδευση που δημιουργεί στα παιδιά συνείδηση των κλιματικών κινδύνων και θα εμπεδώνει την οικολογική συμπεριφορά ως κοινωνική έξη. Χρειαζόμαστε μια εκπαίδευση που αντί του ανταγωνισμού θα εκπαιδεύει στη κοινωνική αλληλεγγύη και αλληλοβοήθεια. Χρειαζόμαστε ένα εκκοσμικευμένο σχολείο, που θα κάνει πράξη το διαφωτιστικό πρόταγμα “της τόλμης της μάθησης”, που θα σέβεται τις διαφορετικές πεποιθήσεις, θα ενσωματώνει τα δικαιώματα του πολίτη και τις δημοκρατικές διαδικασίες. Χρειαζόμαστε ένα σχολείο που θα καταπολεμά την ξενοφοβία και τον ρατσισμό. Χρειαζόμαστε ένα συμπεριληπτικό σχολείο στο οποίο θα εντάσσονται αρμονικά οι πρόσφυγες και οι μετανάστες. Χρειαζόμαστε μια εκπαίδευση που συνεχώς μαθαίνει και αναπροσαρμόζεται στις ανάγκες της εποχής και των μελών της.

Το σχολείο είναι μέρος της κοινότητας. Οι εκπαιδευτικές κοινότητες ενώνουν τους μαθητές, τους διδάσκοντες και τους γονείς, και αποτελούν πυρήνα των ευρύτερων κοινοτήτων της περιοχής που βρίσκεται το σχολείο. Το σχολείο ανοίγεται και υποδέχεται την κοινότητα, η κοινότητα βοηθά το σχολείο και ταυτόχρονα βρίσκει σε αυτό το ιδεώδες κέντρο γύρω από το οποίο μπορεί να αναπτύξει το ενδιαφέρον της. Η συγκρότηση εκπαιδευτικών κοινοτήτων πρέπει να πάρει κινηματικό χαρακτήρα, και η προοδευτική διακυβέρνηση πρέπει να βοηθήσει νομοθετικά και έμπρακτα στη συγκρότησή της. Η

διαδικασία αυτή δεν περιορίζεται μόνο στα σχολεία, αλλά πρέπει να περιλάβει και τα πανεπιστήμια που μέσω της συγκρότησης κοινοτήτων θα αγκαλιάσουν τους φοιτητές τους αλλά και την κοινωνία που τα περιβάλλει. Κυρίως οι εκπαιδευτικές κοινότητες πρέπει να παίξουν ρόλο στην ενσωμάτωση των προσφύγων και των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, στην έμπρακτη δια της αλληλεγγύης καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Το εκπαιδευτικό σύστημα, δια των κοινοτήτων καλείται να παίξει ένα ευρύτερο πολιτισμικό ρόλο μέσα στην κοινωνία.

Η εκπαίδευση ως δικαίωμα πρέπει να παρέχεται δωρεάν και ισότιμα σε κάθε μέλος της σύγχρονης κοινωνίας σε οποιαδήποτε φάση της ζωής, και η Πολιτεία πρέπει να μεριμνά διαρκώς να λειτουργεί αντισταθμιστικά αμβλύνοντας τις κάθε είδους κοινωνικές ανισότητες. Το στρατηγικό σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ για την ανασυγκρότηση της δημόσιας εκπαίδευσης βρίσκεται στον αντίποδα της πολιτικής των φραγμών και των διακρίσεων. Όσον αφορά την έρευνα και τη νέα γνώση που παράγεται στα ΑΕΙ και στα Ερευνητικά Κέντρα της χώρας, υποστηρίζουμε σταθερά τον δημόσιο και ακαδημαϊκό χαρακτήρα της. Αντιτιθέμεθα στην εργαλειοποίηση της έρευνας με τη στήριξη μόνο της λεγόμενης «χρήσιμης» έρευνας», η οποία εκφράζει τις αποκλειστικά πρόσκαιρες ανάγκες της αγοράς και στις ιδέες για το «επιχειρηματικό Πανεπιστήμιο». Στηρίζουμε την ελεύθερη, χωρίς περιορισμούς, ποιοτική έρευνα σε όλα τα θεματικά πεδία συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών.

Κεντρικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία είναι η μείωση της επιβάρυνσης του οικογενειακού προϋπολογισμού για εκπαιδευτικούς σκοπούς που καθιστά την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κοινωνικό προνόμιο. Πλήθος δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την διαχείριση του ελεύθερου χρόνου και την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μικρών μαθητών και μαθητριών, όπως η επαφή με τον πολιτισμό, τις ψηφιακές τεχνολογίες, τον αθλητισμό και τις ξένες γλώσσες, κατ' ουσίαν επιφορτίζουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό και εντείνουν την αναπαραγωγή κοινωνικών ανισοτήτων μέσα στο ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Προγραμματικές Προτεραιότητες:

Εμβληματική παρέμβαση: Το σχολείο, με την εμπειρία της πανδημίας αντιμετωπίζει πρωτόγνωρες προκλήσεις:

A. Επιβάλλεται διδασκαλία σε μικρότερες τάξεις, σε κτήρια με αναβαθμισμένες τις συνθήκες υγιεινής.

B. Επιτάχυνση αλλά και σωστός σχεδιασμός του ψηφιακού μετασχηματισμού της εκπαίδευσης. Να θεωρήσουμε δεδομένο ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση και η εκπαίδευση στην τάξη θα είναι μορφές της ίδιας διαδικασίας, την ίδια στιγμή και δυναμικά, εναλλακτικές και συμπληρωματικές. Ο δάσκαλος δεν θα στέκεται απέναντι στον μαθητή, θα γίνεται πλοηγός, συμπαραστάτης, βοηθός του μαθητή. Η ψηφιακή εκπαίδευση στο θρανίο, και στο σπίτι, θα είναι μια διαδικασία ενιαία σχεδιασμένη.

Γ. Διαδικτυακή εκπαίδευση στο σπίτι, έστω και μερική, σημαίνει ότι κάθε σπίτι έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, όπως έχει πρόσβαση στο νερό και στο ηλεκτρικό. Κάθε παιδί πρέπει να έχει τη δυνατότητα μιας απρόσκοπτης παρακολούθησης και συμμετοχής στα διαδικτυακά μαθήματα, με αξιόπιστο εξοπλισμό.

Δ. Ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαίδευσης (που περιλαμβάνει και την άμεση εκπαίδευση) σημαίνει επανασχεδιασμό των προγραμμάτων και των μεθόδων διδασκαλίας. Σημαίνει υλικοτεχνικό μετασχηματισμό του σχολείου – το σχολείο

εργαστήριο, αλλά και ριζική μεταρρύθμιση του περιεχομένου των σπουδών. Η αλλαγή του τρόπου μετάδοσης της γνώσης, δεν μπορεί να σημαίνει επανάληψη παλιών μηνυμάτων, σχεδιασμένων για συνθήκες μιας παρελθούσας εποχής.

Επιπλέον

- Καθολική εφαρμογή του θεσμού του ολοήμερου σχολείου και μεταμόρφωση των σχολικών μονάδων σε «Κέντρα Ελευθέρου Χρόνου» τις απογευματινές ώρες με νέες εξειδικευμένες προσλήψεις παιδαγωγών και γυμναστών για αυτό το σκοπό.
- Η αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης αποτελεί πρώτη προτεραιότητα και περιλαμβάνει την εδραίωση του Επαγγελματικού Λυκείου ως σχολείου ισότιμης επιλογής και την επαναθεσμοθέτηση των διετών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επέκτασή τους στα πανεπιστήμια τη χώρας.
- Πρέπει να γίνει πράξη καθολικά η 14χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση με πλήρη εφαρμογή της 2χρονης προσχολικής.
- Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση διαμορφώθηκε από το νέο καθεστώς του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας. Η έρευνα που αποτελεί το μεγάλο πλεονέκτημα των ελληνικών πανεπιστημίων πρέπει να στηριχθεί, να ενισχυθούν οι δομές και οι σχέσεις έρευνας των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων και να στηριχθεί η προσπάθεια καινοτομικής δραστηριότητας. Η Έρευνα πρέπει να επιστρέψει στο φυσικό της περιβάλλον, που είναι το Υπουργείο Παιδείας.
- Η δωρεάν παιδεία απαιτεί διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης για τους φοιτητές. Χρειάζονται συνεπώς επιπρόσθετα μέτρα ενίσχυσης της φοιτητικής μέριμνας, σημαντική επέκταση των φοιτητικών εστιών και ενίσχυση του στεγαστικού επιδόματος.
- Οι νέοι ερευνητές ωφελήθηκαν από τους θεσμούς των υποτροφιών και των στοχευμένων ερευνητικών χρηματοδοτήσεων. Αυτό επέδρασε θετικά στην συγκράτηση επιστημονικού δυναμικού στη χώρα και εν μέρει στην επιστροφή νέων επιστημόνων από το εξωτερικό. Η συνέχιση και ενίσχυση αυτών των προγραμμάτων και θεσμών όπως το ΕΛΙΔΕΚ είναι επιβεβλημένη.
- Τέλος ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θα προχωρήσει στην κατάργηση της εξίσωσης των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων των κολεγίων με αυτά των δημόσιων πανεπιστημίων καθώς αναιρούν την συνταγματική επιταγή του άρθρου 16.

3.8 Πολιτισμός- η προοδευτική προσέγγιση

Στην εποχή μας η πολιτική του πολιτισμού δεν αφορά πλέον μόνο την πολιτισμική κληρονομιά, την παράδοση και τις καλές τέχνες. Σήμερα η πολιτική του πολιτισμού αφορά τη συσσώρευση κύρους, τη συγκέντρωση και την κατανομή του πολιτισμικού κεφαλαίου· αφορά τη δημιουργία του γούστου και του στυλ, δηλαδή υπαγορεύει συμπεριφορές, απόψεις, ιδέες· αφορά τον σχηματισμό ταυτοτήτων. Ο πολιτισμός έχει γίνει πεδίο επενδύσεων, και οι πολιτισμικές βιομηχανίες έγιναν οι μεγαλύτερες παγκοσμιοποιημένες επιχειρήσεις στον κόσμο, με τη μεγαλύτερη διείδυση στην καθημερινή ζωή όλων, σχεδόν, των πληθυσμών της υφηγίου. Αλλά ο πολιτισμός έχει μετατραπεί και σε πεδίο συγκρούσεων για το πώς θα μπορούσαμε να φανταστούμε το μέλλον των κοινωνιών, το

ρόλο μας σ' αυτό το μέλλον. Για αυτό και συχνά ξεσπούν μεγάλοι πολιτισμικοί πόλεμοι. Γιατί η πολιτική ηγεμονία κερδίζεται στο πεδίο του πολιτισμού.

Την πολιτική στον πολιτισμό σήμερα τη χαράζουν οι μεγάλες διεθνείς πολιτισμικές βιομηχανίες και τα ιδιωτικά πολιτισμικά ιδρύματα. Τα κράτη και ο δημόσιος τομέας παρακολουθεί αμήχανα. Η κυβέρνηση της ΝΔ δεν έχει πολιτική πολιτισμού πέραν από την εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων που στόχο έχουν να ιδιοποιηθούν την αύρα του ελληνικού πολιτισμού, να εξασφαλίσουν μέσα από τη χρήση του την προβολή τους, να αποσπάσουν επικερδή συμβόλαια έστω και σε βάρος της πολιτισμικής κληρονομιάς, όπως χαρακτηριστικά συνέβη με τις αρχαιότητες στη Θεσσαλονίκη.

Σε ένα περιβάλλον αλληπάλληλων - συνεχόμενων κρίσεων όπως η χρηματοοικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, η κρίση του Covid-19 και η κλιματική κρίση, αναδεικνύεται με ένταση το χρόνιο πρόβλημα της αυξανόμενης επισφάλειας των εργαζόμενων στον πολιτισμό. Η πλειοψηφία των ανθρώπων του πολιτισμού παραμένει αόρατη από την εγχώρια συντηρητική παράταξη. Αυτό δείχνει η αντιμετώπιση ζητημάτων όπως αυτό των πνευματικών δικαιωμάτων των καλλιτεχνών και η διασφάλιση της διαβίωσης των εργαζομένων σε περιόδους lockdown της οικονομίας.

Εφόσον ο πολιτισμός σήμερα αφορά όλο και περισσότερο τις συμπεριφορές και τη διαμόρφωση των επιθυμιών των ανθρώπων, η πολιτισμική παρέμβαση πρέπει να είναι ενεργή, με στόχους να περιορίσει τις πολιτισμικές ανισότητες και διακρίσεις, να διευρύνει την πρόσβαση στα πολιτισμικά αγαθά, να δημιουργήσει οικολογική συνείδηση και να ενισχύσει εκείνο το πνεύμα που συνδέει τη δημοκρατία με τον πολιτισμό. Να αντιτάξει στον ανταγωνιστικό φιλελεύθερο ατομισμό, την προσωπικότητα με τους ανοιχτούς ορίζοντες της ιστορίας· την καλλιέργεια που προσδίδει η φιλοσοφία, η τέχνη και η λογοτεχνία. Πρόκειται για έναν εντελώς διαφορετικό προσανατολισμό στον πολιτισμό, από τη νεοφιλελεύθερη εκμετάλλευσή του.

Αφετηρία για τη χάραξη μιας προοδευτικής στρατηγικής πρέπει να είναι α) το γεγονός ότι οι οικονομικές ανισότητες μεγεθύνονται από τις ανισότητες και τις διακρίσεις στην πρόσβαση στον πολιτισμό, και β), το γεγονός ότι στο πεδίο των πολιτισμικών ταυτοτήτων διεξάγονται οι μεγαλύτερες κοινωνικές συγκρούσεις που αφορούν την κοινωνική κυριαρχία και υποταγή, την συμπερίληψη και ενσωμάτωση ή τον αποκλεισμό. Επομένως μια προοδευτική και δημοκρατική πολιτισμική πολιτική πρέπει να καλλιεργήσει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, να αντιμετωπίσει τον στενόμυαλο εθνικισμό, τη μισαλλοδοξία, την ξενοφοβία, τον ρατσισμό, τις αντικοινωνικές συμπεριφορές, την ομοφοβία και τον σεξισμό, τη βία στα γήπεδα, τον σχολικό εκφοβισμό. Με δυο λόγια, ο πολιτισμός πρέπει να γίνει υπόθεση των πολλών, γιατί εκεί βρίσκεται η καρδιά της καλλιέργειας της συνείδησης του δημοκρατικού πολίτη. Όχι στον πολιτισμό ως επίδειξη και διάκριση, ναι στον πολιτισμό ως καλλιέργεια και συμμετοχικότητα.

Επομένως οι προτεραιότητες της δημόσιας πολιτισμικής πολιτικής του Σύριζα πρέπει να είναι:

A. Η ενίσχυση του σύγχρονου πολιτισμού και της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας. Η ενίσχυση κυρίως των αναδυόμενων μορφών πολιτισμού που προέρχεται από μικρές ανεξάρτητες και πρωτοβουλιακές ομάδες καλλιτεχνών, και οι οποίες αφορούν τη σύνδεση ανάμεσα στις τέχνες, τον πολιτισμό και τις νέες τεχνολογίες. Ενίσχυση του σύγχρονου πολιτισμού δεν νοείται χωρίς τη στήριξη των καλλιτεχνών και των εργαζόμενων στον πολιτισμό.

B. Η πολιτική πρόσβασης στον πολιτισμό πρέπει να επιδείξει ιδιαίτερη μέριμνα για τις κοινωνικές ομάδες που είναι αποκλεισμένες για λόγους εισοδήματος, γεωγραφικής

απόστασης ή επειδή ανήκουν σε μειονοτικές και μεταναστευτικές-προσφυγικές ομάδες. Σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία οι διαδικασίες της πολιτισμικής εξοικείωσης ενισχύουν την κοινωνική συνοχή.

Γ. Η πολιτισμική δημοκρατία πέρα από την ισότιμη συμμετοχική πρόσβαση στα αγαθά και τις υπηρεσίες του πολιτισμού διαμορφώνει ένα σύνολο κοινών αξιών, το οποίο συνυπάρχει με την διαφορετικότητα και ενισχύει την συμπεριληπτική λειτουργία της δημοκρατίας.

Δ. Ανάπτυξη εθνικών και διακρατικών δικτύων πολιτισμικών, πολιτιστικών και καλλιτεχνικών συνεργειών, για τη δημιουργία ενός βιώσιμου παραγωγικού μοντέλου δημιουργικής οικονομίας, που θα συνδυάζει την αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου της χώρας, το φυσικό περιβάλλον και το ανθρώπινο δυναμικό με τον τουρισμό και την οικολογία. Απέναντι στην πανίσχυρη παγκόσμια πολιτισμική βιομηχανία χρειάζεται να δώσουμε έμφαση στη δημιουργία ενός πόλου εθνικής δημιουργικής οικονομίας.

Οι παρεμβάσεις του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αφορούν κυρίως στα εξής:

- *Εμβληματική Παρέμβαση: Στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης περιφερειακής πολιτικής και διαχείρισης για τον σύγχρονο πολιτισμό, τον νεότερο και τον άυλο πολιτισμό, τη σύζευξη με την αρχαία πολιτισμική κληρονομιά. Δίκτυο πολιτισμικών κέντρων και βιβλιοθηκών στην περιφέρεια αλλά και στην ενδοχώρα των μεγάλων πόλεων. Γύρω από αυτά τα κέντρα και τη διάδραση με ομάδες καλλιτεχνών, με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και με κοινά πολιτισμικά δρώμενα θα συγκροτηθούν τοπικές, περιφερειακές ή θεματικές **πολιτισμικές κοινότητες** και θα στοιχειοθετηθεί η αλλαγή της σχέσης του μεγάλου κοινού με την τέχνη, τη φιλοσοφία, την ιστορία και τον πολιτισμό.*
- Δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου Τεχνών και Πολιτισμού, το οποίο θα έχει ένα ρόλο χάραξης στρατηγικής, εκπόνησης μελετών, υποβολής προτάσεων και εξασφάλισης δημόσιου χώρου για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και του πολιτισμού. Η Ελλάδα εντός και εκτός των συνόρων της διαθέτει προσωπικότητες κύρους και διεθνούς εμβέλειας που μπορούν να συγκροτήσουν με αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες αυτό το συμβούλιο, ώστε οι πρωτοβουλίες πολιτισμού να απεξαρτηθούν από την πολιτική πατρωνία και την κομματική εργαλειοποίηση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο χρειάζεται να γίνει σχεδιασμός μιας νέας μουσειακής πολιτικής με ορίζοντα εικοσαετίας.
- Ο ρόλος των μουσείων, όπως επίσης και των αρχαιολογικών χώρων και των ιστορικών μνημείων σήμερα έχει αλλάξει. Τα μουσεία πρέπει να ανοιχτούν στην κοινωνία και να προκηρύσσονται οι διευθυντικές τους θέσεις, σε πνεύμα διαφάνειας και λογοδοσίας.
- Δημιουργία τμημάτων για τις παραστατικές τέχνες και τη μουσική σε πανεπιστήμια της χώρας σε συνέχεια της ίδρυσης σχετικού τμήματος στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
- Ολοκληρωμένη ρύθμιση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (για παράδειγμα διαβάθμιση – αναγνώριση – πιστοποίηση πτυχίων των ωδείων) και περαιτέρω ενίσχυση και ανάπτυξη της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης για τις παραστατικές τέχνες και τη μουσική στο επίπεδο της δημόσιας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμια).
- Πλήρης αναδιοργάνωση του Υπουργείου Πολιτισμού, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις διευρυσμένης πολιτισμικής πολιτικής, και στρατηγικό σχέδιο διϋπουργικών συμπράξεων στους τομείς: Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΠΔΕ έργων σύγχρονου πολιτισμού, δημιουργική οικονομία), Παιδείας (Εθνικό Δίκτυο

Βιβλιοθηκών-Πολιτιστικών Κέντρων, Καλλιτεχνική εκπαίδευση), Κοινωνικής πολιτικής (Αναπήρων, Πολιτισμική υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων όπως ΡΟΜΑ και προσφύγων), Ψηφιακής πολιτικής (Δίκτυα, ΕΚΟΜΕ, ΕΚΚ, ΕΡΤ), Τουρισμού (Μουσεία, Αρχαιολογικοί χώροι), Εξωτερικών (Πολιτιστική διπλωματία), Υποδομών και Εσωτερικών (Αναζωογόνηση των πόλεων), Περιβάλλοντος (Περιβάλλον, οικολογία, τουρισμός, πολιτισμός και δημιουργική οικονομία). Καταστατικός ανασχεδιασμός των στόχων του Υπουργείου και ανασυγκρότηση των εποπτευομένων φορέων.

- Προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται στον πολιτισμό και εξασφάλιση της αξιοπρέπειας και της βιωσιμότητας της εργασίας τους (ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας πχ αυτοαπασχολούμενοι, εργαζόμενοι με σύμβαση εργασίας κλπ) μέσω ένταξής τους στο πλαίσιο κοινωνικής ασφάλειας και κοινωνικής αλληλεγγύης που προτείνουμε (Κοινωνικός Μισθός – Ασφαλιστικό Σύστημα κλπ).
- Κατοχύρωση και προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών στην βάση της διαχείρισης από τους ίδιους της υπεραξίας της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Σύνοψη κεφαλαίου- Βασικές παρεμβάσεις

Η απάντησή μας στο ζήτημα των ανισοτήτων και της ανασφάλειας επικεντρώνεται σε τρία επίπεδα: α) στην ενίσχυση του κοινωνικού κράτους ιδίως στους τομείς της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού και της κάλυψης των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, β) Στην παρέμβασή μας στις εργασιακές σχέσεις. Ο προσδιορισμός των μισθών, οι συλλογικές συμβάσεις και οι συνθήκες στην αγορά εργασίας είναι καθοριστικές για την κατανομή του εισοδήματος ανάμεσα σε κέρδη και μισθούς και γ) στο φορολογικό σύστημα που μέσω της αναδιανομής του εισοδήματος παίζει θεμελιακό ρόλο στην χρηματοδότηση του κοινωνικού κράτους και των υπόλοιπων κοινωνικών αναγκών.

Φορολογική πολιτική για μια δίκαιη κοινωνία

Ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα καλείται να επιλύσει τρία θεμελιακά προβλήματα. Τη φοροδιαφυγή, που αν και έχει μειωθεί, παραμένει διπλάσια από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, την σχέση άμεσων και έμμεσων φόρων, που λόγω του μεγάλου μεριδίου των έμμεσων φόρων, επιβαρύνει δυσανάλογα τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, και την απλοποίηση και ενοποίηση των φορολογικών κανόνων σε ένα πιο σταθερό και διαφανές φορολογικό σύστημα.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Αυστηροποίηση των κανόνων έναντι των συναλλαγών με φορολογικούς παραδείσους και συντονισμένη δράση με βάση το τρίπτυχο ηλεκτρονικά βιβλία, ηλεκτρονικές πληρωμές και ηλεκτρονικές διασταυρώσεις φορολογικών δηλώσεων – καταθέσεων
- Αποκλεισμός επιχειρήσεων που φοροδιαφεύγουν ή αξιοποιούν φορολογικούς παραδείσους από κάθε είδους δημόσιες πολιτικές στήριξης όπως επενδυτικά κίνητρα, επιχορηγήσεις, εγγυήσεις.
- Αναδιαμόρφωση της κλίμακας φορολογίας φυσικών προσώπων προς μία πιο προοδευτική φορολόγηση, επανεξέταση όλων των φόρων, εισφορών και τελών, μαζί και αυτών που μπήκαν έκτακτα στην περίοδο των μνημονίων,
- Μετάταξη σε χαμηλότερη κατηγορία ΦΠΑ αγαθών και υπηρεσιών που καλύπτουν βασικές ανάγκες και στοχευμένες παρεμβάσεις στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στην ίδια κατεύθυνση.
- Μείωση του φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) στις μικρές και μεσαίες περιουσίες και αναμόρφωση της κλίμακας φορολογίας των εισοδημάτων από ενοίκια με στόχο την πιο προοδευτική φορολόγησή τους.

Εργασία και καταπολέμηση της ανεργίας

Κρίσιμοι στόχοι για μια πορεία συνεχούς ανάκτησης του δικαιώματος στην εργασία αποτελούν η επαναφορά των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η αύξηση του κατώτατου μισθού, η διατήρηση των θέσεων εργασίας μετά την πανδημική κρίση, η δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας, η αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων και η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου εργασιακής ασφάλειας.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Νομοθετικές ρυθμίσεις για προστασία των εργαζομένων σε ευέλικτες μορφές απασχόλησης: Θέσπιση πλαισίου για την κατάργηση της εικονικής εργολαβίας. Ρύθμιση και προ-άσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων όσων εργάζονται σε αποσχίσεις κλάδων. Μετατρο-

πή σε αορίστου χρόνου των συμβάσεων όσων εργάζονται με μπλοκάκια ή διαρκώς ανα-νεούμενες συμβάσεις ορισμένου χρόνου.

- Αναγνώριση των εργαζομένων σε πλατφόρμες ως μισθωτών, για τη στοιχειώδη κατοχύρωση τους στα θέματα ωραρίου, μισθού και προστασίας της υγείας και ασφάλειας.
- Θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης της τηλεργασίας ως μισθωτής εργασίας από απόσταση με απαγόρευση μονομερούς μετατροπής της εργασίας σε τηλεργασία, διασφάλιση ωραρίου εργασίας και δικαιώματος αποσύνδεσης, διασφάλιση προϋποθέσεων ελέγχου, προστασία της προσωπικής ζωής και των ατομικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.
- Μεταρρύθμιση του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσή του με τις υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης ανέργων του ΟΑΕΔ
- Αναβάθμιση του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας με σκοπό την παρακολούθηση των τάσεων της απασχόλησης και της ανεργίας, την έγκαιρη διάγνωση των αναγκών σε ειδικότητες και δεξιότητες και την αξιοποίησή της για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας.
- Ισχυρά προγράμματα επιδότησης της διατήρησης θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα στο διάστημα αμέσως μετά τη λήξη της υγειονομικής κρίσης της πανδημίας
- Αναβάθμιση και αύξηση της κλίμακας των προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας και δημιουργίας προσωρινών θέσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα
- Ειδικά προγράμματα νέων θέσεων εργασίας για νέους επιστήμονες στο δημόσιο τομέα προς υλοποίηση συγκεκριμένων έργων και στον ιδιωτικό τομέα για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης-κατάρτισης-επιχειρηματικότητας σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο και σύνδεσή τους με τα περιφερειακά/τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα με έμφαση στους νέους.

Κοινωνική Ασφάλεια – Κοινωνική Πρόνοια και Αλληλεγγύη

Η δημιουργία συνθηκών ουσιαστικής κοινωνικής ασφάλειας είναι η προοδευτική απάντηση σε ένα περιβάλλον παράλληλων και συνεχών κρίσεων. Η αξιοπρεπής διαβίωση όλων σε κάθε φάση της ζωής τους, εξασφαλίζεται α) με το νέο κοινωνικό εισόδημα το οποίο δίδεται σε όσους το επίπεδο διαβίωσής τους τίθεται σε κίνδυνο, β) τα ειδικά επιδόματα και παροχές για τη μητέρα, για το παιδί, τον ανάπηρο, τον ηλικιωμένο και τον άπορο και γ) τις δημόσιες δωρεάν υπηρεσίες πρόνοιας.

Βασικές Παρεμβάσεις:

- Καθολικό σύστημα υποστήριξης του παιδιού από τη στιγμή γέννησης μέχρι την ενηλικίωσή του και κάθε εργαζόμενη και άνεργη μητέρα μέσω της ενίσχυσης του συστήματος των βρεφονηπιακών σταθμών του διπλασιασμού του επιδόματος παιδιού για τα 4 πρώτα χρόνια της ζωής του και άλλων μέτρων.
- Καθιέρωση και διασφάλιση του φροντιστή αναπήρου, με κλιμακούμενη παρουσία ανάλογα με τον βαθμό και το είδος της αναπηρίας και σε 24ώρη βάση εφόσον απαιτείται.
- Ίδρυση σε όλους του δήμους, Κέντρων Ολοκληρωμένης Φροντίδας Ηλικιωμένων
- Παροχή δωρεάν υπηρεσίας εντοπισμού και τηλεειδοποίησης, ώστε οι ηλικιωμένοι να προσφεύγουν όλο το 24ωρο, σε περίπτωση έκτακτης και απρόβλεπτης ανάγκης.
- Δημιουργία οικιστικών μονάδων στέγασης για δημόσιους λειτουργούς και φοιτητές σε περιοχές με έλλειψη στέγης

Για ένα νέο δημόσιο σύστημα καθολικής κάλυψης και φροντίδας υγείας

Κεντρικός στόχος: ένα νέο καθολικό δημόσιο Εθνικό Σύστημα Υγείας που θα εμπνέει εμπιστοσύνη σε όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από το εισόδημά τους, θα μειώνει το κόστος υγείας σε χρόνο και χρήμα για τον ασθενή και θα δίνει βάρος στην πρόληψη και τη διατήρηση της υγείας του πληθυσμού επεμβαίνοντας εγκαίρως στους κρίσιμους παράγοντες που την επηρεάζουν.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και του θεσμού του Οικογενειακού Γιατρού.
- Δίκτυο Ολοκληρωμένης Υγειονομικής και Ψυχοκοινωνικής Φροντίδας με επίκεντρο την Κοινότητα που περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες πρόνοιας και υγείας όπως το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».
- Ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που «θωρακίζουν» θεσμικά το χώρο του φαρμάκου και των προμηθειών υγείας και δεν επιτρέπουν τη διαιώνιση φαινομένων τεχνητής ζήτησης, σπατάλης και διαφθοράς.
- Θεσμική αναδιοργάνωση του ΕΣΥ – νέος Χάρτης Υγείας της χώρας. Νέοι Οργανισμοί ΥΠΕ-Νοσοκομείων-ΚΥ, δημοκρατική τομή στη Διοίκηση των Νοσοκομείων, ανοιχτή και αξιοκρατική διαδικασία επιλογής διοικήσεων των νοσοκομείων.
- Υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας και στοματικής υγείας μέσω των Κέντρων Υγείας και των Νοσοκομείων - σταδιακή κάλυψη δαπανών οδοντιατρικής περίθαλψης παιδιών και ενηλίκων από τον ΕΟΠΥΥ μέσω συμβάσεων με ελεuthεροεπαγγελματίες οδοντιάτρους.
- Μισθολογική αναβάθμιση των γιατρών και του υγειονομικού προσωπικού του ΕΣΥ με δέσμη κινήτρων) για την αντιστροφή του braindrain, τη συγκράτηση ειδικευόμενων γιατρών στη χώρα και την πλήρη κάλυψη με ειδικευμένους γιατρούς των κενών θέσεων στα νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας, ειδικά στις άγονες και νησιωτικές περιοχές.
- Επικουρική-συμπληρωματική προς το ΕΣΥ λειτουργία του Ιδιωτικού Τομέα Υγείας με στόχο τη διεύρυνση της πολιτικής της καθολικής κάλυψης. Νέες συμβάσεις του ΕΟΠΥΥ και ελεuthεροεπαγγελματιών γιατρών, με βάση καθορισμένες ανάγκες ανά περιοχή και ανά ειδικότητα.
- Πρόγραμμα αναβάθμισης των υποδομών Υγείας με έμφαση στον ψηφιακό εκσυγχρονισμό τους και στην ενεργειακή εξοικονόμηση.

Ασφαλιστικό Σύστημα

Συστατικό στοιχείο της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι η εγγύηση του δημόσιου, υποχρεωτικού και καθολικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με αναδιανεμητικό χαρακτήρα που θα υπηρετεί την διαγενεακή αλληλεγγύη και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Λειτουργική συγχώνευση των Ταμείων και ομογενοποίηση των διατάξεων για τις εισφορές και τις παροχές στο πλαίσιο ενός ενιαίου συστήματος
- Δημιουργία ενός αποθεματικού (bufferfund) που θα υποστηρίξει το νέο σύστημα κατά τη μεταβατική περίοδο. Το κεφάλαιο αυτό θα τροφοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, την περιουσία των Ταμείων, καθώς και από τους συμπληρωματικούς πόρους που θα μπορέσει να κινητοποιήσει το Κράτος, για την περίοδο μέχρι το 2050.
- Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της υλικοτεχνικής υποδομής και του ψηφιακού εκσυγχρονισμού του ΕΦΚΑ για την αντιμετώπιση του προβλήματος των εκκρεμών συντάξεων

- Ρύθμιση και ρεαλιστικός επανυπολογισμός των ασφαλιστικών οφειλών που προέκυψαν την περίοδο της πανδημίας
- Ενίσχυση του e-ΕΦΚΑ και μετεξέλιξη του σε πραγματικά ψηφιακό οργανισμό προκειμένου να υλοποιηθεί η «ψηφιακή σύνταξη».
- Συμμόρφωση με τις δικαστικές αποφάσεις για τα αναδρομικά των συνταξιούχων ως ελάχιστη ένδειξη ανάκτησης της εμπιστοσύνης των πολιτών στο ΣΚΑ.

Παιδεία – Πολιτισμός

Τα δύο αυτά πεδία πολιτικής δεν εντάσσονται στη λειτουργία των αγορών αλλά αντιμετωπίζονται ως συλλογικά αγαθά και ως κοιτίδες καλλιέργειας της δημοκρατικής συνείδησης. Το σχολείο, το πανεπιστήμιο, το μουσείο και η δημόσια πολιτισμική παρέμβαση συγκροτούν το βασικό πλαίσιο κοινωνικής ένταξης, εξέλιξης και καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων.

Βασικές παρεμβάσεις

- Ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαίδευσης - επανασχεδιασμός των προγραμμάτων και των μεθόδων διδασκαλίας.
- Καθολική εφαρμογή του θεσμού του ολόημερου σχολίου και μεταμόρφωση των σχολικών μονάδων σε «Κέντρα Ελευθέρου Χρόνου».
- Καθολική εφαρμογή της 14χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης με πλήρη εφαρμογή της 2χρονης προσχολικής.
- Κατάργηση της εξίσωσης των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων των κολεγίων με αυτά των δημόσιων πανεπιστημίων
- Δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου Τεχνών και Πολιτισμού, το οποίο θα έχει ένα ρόλο χάραξης στρατηγικής, εκπόνησης μελετών, υποβολής προτάσεων και εξασφάλισης δημόσιου χώρου για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και του πολιτισμού.
- Προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και ένταξη των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται στον πολιτισμό στο πλαίσιο κοινωνικής ασφάλειας και κοινωνικής αλληλεγγύης που προτείνουμε (Κοινωνικός Μισθός – Ασφαλιστικό Σύστημα κλπ).
- Κατοχύρωση και προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών στην βάση της διαχείρισης από τους ίδιους τους ανθρώπους του πολιτισμού της υπεραξίας της καλλιτεχνικής δημιουργίας.
- Πρόγραμμα αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των σχολικών κτιρίων (με προτεραιότητα στην ενεργειακή αποδοτικότητα) με στόχο λιγότερους μαθητές ανά τάξη και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών
- Πρόγραμμα ενίσχυσης της φοιτητικής μέριμνας, σημαντική επέκταση των φοιτητικών εστιών και ενίσχυση του στεγαστικού επιδόματος.
- Ανάπτυξη περιφερειακής πολιτικής και διαχείρισης για τον σύγχρονο πολιτισμό - Δίκτυο πολιτισμικών κέντρων και βιβλιοθηκών στην περιφέρεια και τις πόλεις.